

Nepriklausoma

Lietuva

This paper was mailed
Thursday, February 15, 1990.

• LITHUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY •

Nr. 7 (50-tieji metai) 1990 m. • VASARIO – FEBRUARY 15 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

• 7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. • Tel.: 366-6220 • 50 c.

IVYKIŲ APŽVALGA

LIETUVOS VARDAS NUOLAT MINIMAS MASKVOJE IR PASAULYJE

Vykstant Sovietų Sąjungos Komunistų partijos Centrinio Komiteto lemtingiems posėdžiams vasario 5-7 dienomis, Maskvą buvo užplūdę įvairių valstybių žinių agentūrų atstovai: filmuotojai, reporteriai ir komentatoriai. Didžiosios JAV televizijos bendrovės (ABC, NBC, CBS ir CNN) kasdien transliavo iš Maskvos vykstančių posėdžių eigą, perdavė pasikalbėjimus su įvairiais aukštais Kremliaus pareigūnais, savais ekspertais ir eiliniams piliečiams. Beveik kiekviename pasikalbėjime buvo minimas Lietuvos vardas, nes Lietuva tapo lyg ir kriterijumi, ypatingu pavyzdžiu, kai kalbama apie atskirųjų respublikų pastangas išsivaduoti iš Kremliaus kontrolės, siekiant didesnio savistovumo arba ir visiškos nepriklausomybės.

Maža Lietuva, nepabūgstanti milžiniško giganto ir drąsiai siekianti atimtos laisvės ir nepriklausomybės buvo cituojama pokalbiuose, rodomi vaizdai iš ankstyvesniųjų demonstracijų, bet taip pat ir naujos vaizdajuostės, kurias paruošė Vilniun nuvykę NBC ir CBS reporteriai. Buvo transliuojami ir keli tiesioginiai pokalbiai telefonu iš Vilniaus. Pažymėtinas visų jų palankus ir šiltas atsiliepimas apie Lietuvą ir jos įvykius. Idomus ir charakteringas buvo CBS reporterio pasikalbėjimas su Algirdu Brazausku, šiam palikus posėdžių salę ir ruošiantis skristi atgal Vilniun, perduotas Dan Rather'io iš Maskvos. Užkalbintas Brazauskas vertėjui pasakė, kad Lietuvos laikysena nesanti pasikeitusi ir Centrinis Komitetas jokių sankcijų nenumatęs, tiksliai išpėjęs Lietuvos komunistų partiją dėl jos atsiskyrimo nuo visasąjunginės Maskvos partijos. Pokalbio metu staiga Brazauskui buvo pranešta, kad Gorbačio'as jį kviečia prie telefono. Maždaug po 10 minučių grįžusi Brazauską reporteris paklausė, ką jam sakė Gorbačio'as. Brazauskas šypsodamasis atsakė, kad klausė kokia esanti jo nuotaika, o jis atsakė, jog jo nuotaika puikiausia. Gorbačio'as esąs paminėjęs, kad Lietuvos Komunistų partijai esančios dar atviro durys grįžti Maskvos globon. Bet reporterio pa-

klaustas, ar jis toki žingsnį svarstas, Brazauskas atsakė, jog žengtas žingsnis yra neatšaukiamas ir galutinis. Paklaustas ar Lietuva vis dar tebenori pasitraukti iš Sovietų Sąjungos, Brazauskas atsakė, TAIIP ir kad Lietuvos nuomonė ir šiuo klausimu nesanti pasikeitusi.

Trumpesnius pokalbius su Sąjūdžio veikėjais ir šiaip Vilniaus gyventojais lietuviškos televizijos laidos kasdien perdavė savo Šiaurės Amerikos žiūrovams ir klausytojams. Ilgesni telefoniniai pasikalbėjimai transliavo su Zigmū Vaišvila, Sąjūdžio tarybos nariu, kuriame jis atsakinėjo (kiek per lėtai ir kiek per ilgai išvedžiodamas) apie Lietuvos žmonių ir tautinių sąjūdžių nuotaikas po Maskvos Centrinio Komiteto posėdžių.

Buvo perduotas ir Vilniaus telefono centrinės vaizdas, nurodant, kad ši Maskvos pastatyta prieš kelerius metus neva moderni centrinė, yra bent keliasdešimt metų atsilikusi nuo modernių centrinių Vakaruose. Taip pat buvo paminėta, kad visi pasikalbėjimai iš jos turi eiti per Maskvą ir Maskvą galinti kiekvienu momentu nutraukti šios centrinės telefoninius ryšius su užsieniu.

Lietuvos demonstracijų ir diskusijų Vilniaus ir Šiaulių gatvėse su Gorbačio'ov'u vaizdus beveik kiekvieną kartą trumpai parodydavo, kai būdavo perduodami demonstracijų ir tautinių sąjūdžių vaizdai iš kitų nerimstančių respublikų (Azerbaidžano, Armėnijos, Gruzijos, Moldavijos, Ukrainos ir kt.).

Vakariečių ir Šiaurės Amerikos spaudoje dar vis randami Baltijos įvykių ir aspiracijų atgarsiai bei komentarai. Nežiūrint naujų įvykių gausos ir skubotumo ir svarbos, Lietuvos, o kartu ir su ja Latvijos ir Estijos, vardai ir įvykiai vis dar randa vietos užsienio spaudoje, radijo ir televizijos programose. Retai kuriose diskusijose, liečiančiose Rytų Europos ir Sovietų Sąjungos problemas, nepaminimas ypač Lietuvos vardas, nurodant, kad Baltijos respublikų problema esanti skirtinga nuo kitų Sovietų Sąjungos respublikų. Vien tiksliai šis momentas yra didelis laimėjimas ir atsiekinas Lietuvos laisvėjimo procese.

IR PRIVATI NUOSAVYBĖ?

Prie praeitame numeryje paminėtų Centrinio Komiteto nuosprendžių dar tenka pridėti dabar minimus naujus sprendimus, skelbiančius nelabai aiškiai nusakytos privačios nuosavybės ir iniciatyvos įvedimą, žodžio, politinių ir pasaulėžiūrinių įsitikinimų bei religijos laisvės nebevaržymą Sovietų Sąjungoje. Reikia pažymėti, kad iki šiol Centrinio Komiteto nutarimai nėra oficialiai paskelbti viešumoje. Jie dar, kaip pranešama, redaguojami. Juos paskelbus, bus galima geriau įvertinti ir aptarti jų tikrąjį pobūdį, apimtį ir svarbą. Labai galimas dalykas, kad jie bus paskelbti tik susirinkus kitam Centro Komiteto plenumui, kuris bus susauktas, kaip praneša TASS agentūra, netrukus.

NERAMU TADŽIKISTANE IR MONGOLIJOJE

Pranešama apie didžiules demonstracijas ir kruvinus susirėminus Tadžikistane ir Mongolijoje. Abiejuose Azijos sovietinių respublikų sostinėse išėjusios gatvės minios reikalauja pašalinti Maskvos statytinius iš vietinių valdžių ir komunistų partijų viršūnių. Taip vadinamos autonominės Mongolijos respublikos sostinėje Ulan Bator'e studentija ir šviesuomenė ėmė reikalauti žodžio laisvės, laisvų rinkimų ir demokratinių reformų. Tadžikistano sostinėje Dušanbe, tuo tarpu, tadžikai ėmė demonstruoti, kai pasklido gandas, kad į šią respubliką Maskva gabena armėnus, bėgančius iš Azerbaidžano. Maskvoje kalbama ir apie prasidėjusius pogromus. Tačiau atrodo, kad abiejose respublikose yra prasidėję tautinio atgimimo sąjūdžiai, kai ilgą laiką užguitų tų krasty gyventojai išgirdo apie išsilaivinančią Rytų Europą ir nepriklausomybės siekiančias Pabaltijo, Kaukazo ir centrines Europos respublikas.

ATVIRŲ PADANGIŲ KONFERENCIJA IR VOKIETIJŲ SUSIVIENIJIMAS

Š.m. vasario 12 d. Otta-

Minios lietuvių Kaune, susirinkę atstatyti Laisvės paminklo atidengimui 1989 m. vasario 15 d. R. Požerskio nuotr.

voje prasidėjusi NATO ir Varšuvos pakto valstybių konferencija, kuriai pirminkauja Kanados užsienio reikalų ministeris Joe Clark, aptarė Atvirų Padangių (Open Sky) klausimą ir abiejų Vokietijų susivienijimą.

Pirmuoju atveju buvo bandoma susitarti dėl karių lėktuvų nevaržomo skraidymo virš kitų valstybių teritorijų, kad būtų galima patikrinti nusiginklavimo nutarimų teisingą pildymą. Iki šiol Sovietų Sąjunga tokiam pasiūlymui kategoriškai priešinosi. Dabar, Lenkijai, Vengrijai ir Čekoslovakijai tapus nebe-komunistinėmis valstybėmis, reikalaujančiomis Raudonosios Armijos atitraukimo iš jų teritorijų, Sovietų Sąjunga, atrodo, turės savo pozicijas pakeisti.

Dėl abiejų Vokietijų susijungimo, kuris, kaip matosi, įvyks dar šiais metais, Sovietų Sąjunga turi rezervų. Ji norėtų susijungusią Vokietiją padaryti neutralia. Ši idėja nepriimtina nei Vakarų Vokietijai, nei NATO valstybių karinei sąjungai. Galimas kompromisas, siūlo mas Vakarų Vokietijos NATO daliniai būtų tikrai

Vakarų Vokietijos teritorijoje, kaip iki šiolei.

Minint Vokietijos susivienijimą, paminėtina, kad abi Vokietijos jau sudarė komisiją, kuri priėmė vienos valiutos įvedimą. Nutarta abiejose Vokietijose vartoti Vakarų Vokietijos labai pajėgią Deut-sche Mark (Vokietijos markę). Visiems aišku, kad po tokio žingsnio ekonominis ir politinis susijungimas ne tikrai nebeišvengiamas, bet ilgai netruks. Pačių vokiečių skelbiama data: šių metų ruduo.

Laikraštį leidžiant, pranešta, kad konferencijos jau nutarta sujungti Vokietiją pagal 2+4 formulę. Būtent, susijungus Vokietijai, 4 didieji sąjungininkai (JAV, D.Britanija, Prancūzija ir Sov. Sąjunga) galės patarti tiksliai svarstant jos tarptautinius išpareigojimus.

NELSON MANDELA PALEIDO IŠ KALEJIMO

Vasario mėn. 11 d. Pietų Afrikos vyriausybė paleido laisvėn, virš 27 metų kalintą kovotoją už negrų teises, Nelson Mandelą. Savo kalboje Mandela pasisakė už tolimesnę kovą – jei būtų reikalas, ir jėga – kol bus sunaikinta apartheid'o diskriminacinė baltųjų sistema. Nors negrų vadai ir ragino savuosius laikytis taikiai, Cape Town vietovėje buvo pradėtos plėsti krautuvės ir policija juos išvaikė šaudydama, kaip rašoma, šra-tiniais soviniiais.

SOVIETAI NELEGALIAI ELGIASI ŠVEDIJOS PAKRANTESE

Iš Washington'o pranešama, kad Sovietų povandeniniai laivai ir kariniai nariai dar vis treniruojasi Švedijos vandenyse, rizikuodami gadinti santykius su Vakarais.

Sovietų Sąjunga dar vis atlieka savo povandeninį žnipinėjimą ir treningą, ignoruodami Švedijos neutralumą nuo 1980-tųjų metų, nors tie manevrai daug naudos jiems neatneša.

Tuo tarpu Sovietų Sąjunga siūlo atitraukti karinius dalinius iš Lenkijos, nelaukiant oficialaus dokumento pasirašymo tuo klausimu. Manoma, kad Lenkijoje yra apie 40.000 rusų karių.

PASISAKO APIE LIETUVĄ

Iš daugelio pasisakynų ir laišku įvairių laikraščių ir žurnalų redakcijoms atrinkome tiksliai kelis.

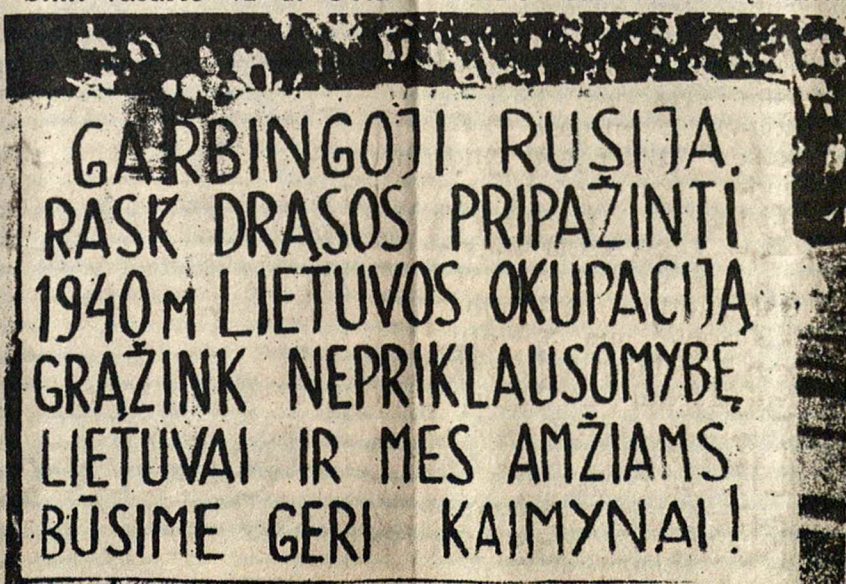
Vieną jų Montrealio dienraštyje THE GAZETTE, vasario 11 d. numeryje, skaitytojų laišku skyrė, parašė montrealietis S. LIUDAS.

"Kiekvienais metais Lietuvos nepriklausomybės dieną (Vasario šešiolikąją) Kanados vyriausybė skelbia pareiškimą, kuriame patvirtinama, kad Kanada niekada nepripažino Lietuvos sovietinės okupacijos ir lietuviams užtikrina, kad ji palaiko Lietuvos nepriklausomybę.

Michailo Gorbačio'ov'o vizito metu Lietuvoje jos gyventojai parodė ką jaučia visam pasauliui: jie nori laisvės, demokratijos ir nepriklausomybės.

Tuo metu buvo proga ir laikas akcijai, todėl teko nustoti, kad Kanados vyriausybė i tai nereagavo ir neparodė savo paramos Lietuvai. Lietuviai neprašo finansinės paramos ar inaišto, tiksliai paprasčiausiai nori atgauti tai, kas jiems priklauso nuo 1940 metų birželio 15 dienos: laisvos nepriklausomos Lietuvos, laisvų Europos valstybių tarpe".

(Nukelta į 2 psl....)

Vienas iš plakatų matomų demonstracijų metu Vilniuje.

Nepriklausoma Lietuva

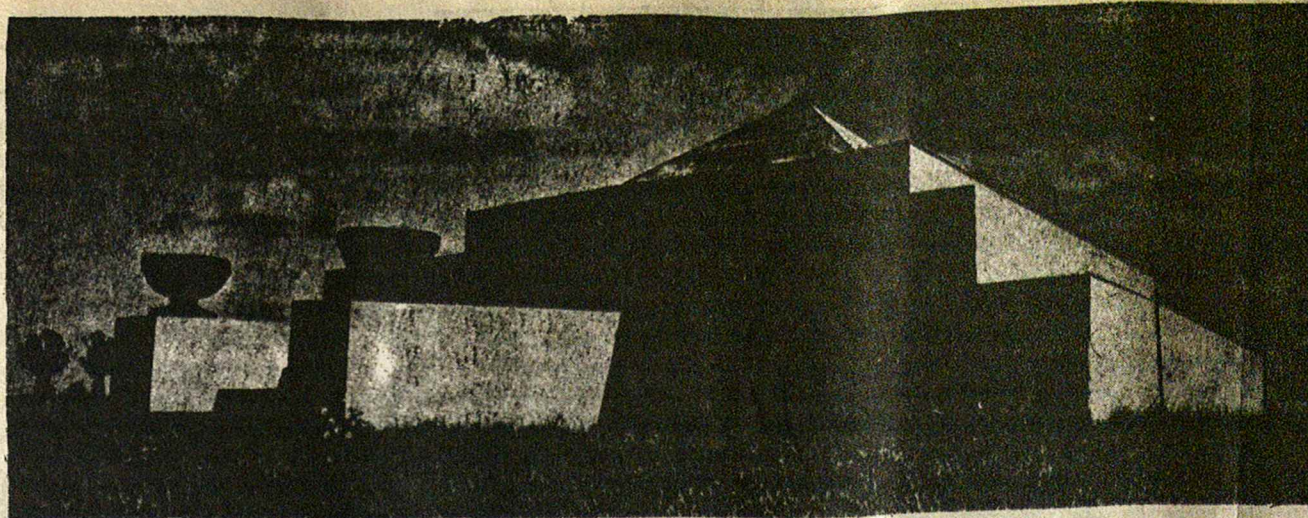
Už Lietuvos išlaisvinimą! Už išsikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumerata kainu Kanadoje – \$ 22.00
Rėmėje – \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys ne-
būtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali
būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grafinami tik
iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba
leidykla neatsako.

Paminklas pirmajam kareiviui Povilui Lukšiui, žuvusiam kautynėse dėl Lietuvos Laisvės 1910 m. vasario mėn. 8 d. prie Taučiūnų
km., Kėdainių apskr. Paminklą sukūrė architektas V. Landsbergis – Žemkalnis.

Gruodžio 18 d. VILNIUJE SAJŪDIS suorganizavo ge-
dulo mitingą, ryšium su akademiko Andrejaus Sacharovo'o
mirtimi. Mitinge dalyvavo daugiau kaip 10.000 žmonių.

Gruodžio 19 d. VILNIUJE prasidėjo XX LKP suvažiavi-
mas, sušauktas jos atsiskyrimo nuo TSKP klausimu.

Gruodžio 20 d. XX LKP suvažiavime už LKP atsisky-
rimą nuo TS KP balsavo 83% delegatų. Tokiu būdu, Lie-
tuvos Komunistų Partija atsiskyrė nuo Maskvos diktatūros.

Gruodžio 23 d. VILNIUJE įvyko didelis mitingas parem-
ti Rumunijoje vykstančius demonstracinius judėjimus.

Gruodžio 24 d. LIETUVOJE įvyko Lietuvos dalyvių
Afganistano kare Sąjungos suvažiavimas.

Gruodžio 24 d. TSRS AT liaudies deputatų suvažiavi-
mas deklaravo, jog nelegalus STALINO ir HITLERIO susi-
tarimas dėl Rytų Europos pasidalijimo į savų politinių
interesų sferą, pažeidė kitų valstybių suverenitetą ir
nepriklausomybę. Tuo pagrindu suvažiavimas pasmerkė
ir slaptuosius protokolus, prijungtus prie TSRS ir Vokietii-
jos nepuolimo sutarties, kaip nelegalius ir neteisėtus nuo
pirmosios jų pasirašymo dienos.

Už šią rezoliuciją balsavo 1432 deputatai; prieš
– 252, susilaikė – 264.

Gruodžio 25 d. LIETUVOJE pirmą kartą oficialiai
buvo švenčiamos Kalėdos, įstatymu patvirtintos nedarbo
diena.

Gruodžio 25 d. VILNIAUS televizija perdavė Bernelių
Mišias iš Vilniaus arkikatedros. Programa buvo perduoda-
ma į Vakarų Vokietijos, Austrijos, Belgijos, JAV, Japoni-
jos ir kitų valstybių televizijos tinklus.

Gruodžio 25 d. TALLINN'e įvyko ESTIJOS Darbo
kolektyvų Sąjungos suvažiavimas. Ji apjungia 450.000
darbininkų ir siekia nepriklausomos Estijos respublikos
atkūrimo.

Gruodžio 25-26 d.d. RYGOJE įvyko žydų organizacijų
atstovų pasitarimas su Latvijos ir Estijos Liaudies frontu,
SAJŪDŽIO ir kitų Latvijos, Estijos, Lietuvos, Ukrainos,
Rusijos, Gruzijos ir Uzbekijos tautinių-demokratinų judė-
jimų atstovais.

Gruodžio 25 d. MASKVOJE įvyko skubus TSKP CK
narių posėdis (jų iš viso 250), ryšium su LKP atsiskyrimu
nuo TSKP. Tame posėdyje M. Gorbachiov'as ir kiti CK
nariai griežtai pasmerkė toki Lietuvos Komunistų Partijos
pasielgimą. M. Gorbachiov'as žodžiais, tai veda į TSRS
susiskaldymą, kursto vienus žmones prieš kitus, skatina
nesantaiką. Tai esą gali iššaukti kraujo praliejimą ir mir-
tį.

/atkelta iš 1 psl...../ PASISAKO APIE LIETUVĄ

Kiti laiskai buvo atspaus-
dinti amerikiečių TIME
žurnale, vasario 12 dienos
numeryje, laišku skyriuje.

Vaidotas JONYNAS iš
Mississauga, Kanados rašo:
"Jūs daleidžiote, kad situ-
acija Lietuvoje yra panaši
į darnios partnerystės
suirimą. Taip nėra. Lietu-
va buvo, Stalinui valdant,
sovietų išprievartauta ir
tuo to laiko liko pavergtą.
Lietuvių protestai prieš
sovietus buvo taikingi ir
demokratiški. Bet nesu-
klyskite: apmaudas Lietuvo-
je yra giliai išisaknijęs".

Tessie HABEREK iš
Amsterdam, N.Y. rašo:
"Kaip gali TIME klausti,
"And Now, Divorce?" (Ir
dabar, skyrybos?), rašyda-
mos apie Lietuvos kovą,
siekiant laisvės nuo Soviet-
tų Sąjungos? Tai nebuvo,
pirmiausia, jokios vedybos.
Tai buvo tikrai visa ei-
lė išprievartavimų!"

Lev HAVRYLIV iš Lid-
combe, Australijos:
"Aš sveikinu Lietuvos
žmones jų kovose už ne-
priklausomybę nuo Mask-
vos. Sovietų vadai vertas
pagyrimo, kad leido demo-
kratinis pasireiškimus Ry-
tų Europoje, bet jis užsi-
spyrusiai priešinasi laisvės
sąjūdžiui sovietinėse res-
publikose. Liberalas jis
užsienyje, bet ortodoksas
komunistas namuose".

Romas V. STAS iš Ajax,
Ontario:
"Kai Lietuva pasiskelbs
nepriklausoma nuo Sovietų
Sąjungos, nelauktina, kad
Lietuva turėtų atsilgynti
Maskvai. Mes turime reika-
lauti, kad Sovietų Sąjunga
atliktų savo pareigą ir
atsilygintų Lietuvai ir jos
gyventojams už visas jų
iškęstas kančias per pasta-
ruosius 50 metų".

KAUNO KARO MUZIEJAUS SODELYJE naujai atstatytas
LAISVĖS PAMINKLAS.
Nuotr. L.Štankevičiaus

M.Gorbachiov'as taip pat pasakė: "Draugas Brazaus-
kas ir jo aparatas, kuriam jis vadovauja, pateko į kitą
kraštutinumą, į pasirinktą prisitaikymo kelią ir begalines
nuolaidas vis daugiau reikalaujančiam SAJŪDŽIUI". Politi-
nio Biuro narys J. Ligečiov'as pasakė, jog lietuvių spren-
dimas "yra didelis smūgis žmonėms ir komunistams"
(tarytum komunistai yra ne žmonės - V.Sk.). J.Ligečiov'
as dar pridūrė: "Lietuviai nežino, kokią nelaimę jie užst-
traukė". Tame TSKP CK posėdyje dalyvavo visų 15 sovie-
/nukelta į 3 psl...../

Communautés culturelles
et Immigration
Québec

VASARIO 16-TOSIOS PROGA

Visais laikais žmonės turėjo pergyventi sunkius
laikus, kad galėtų pagerinti savo dalią. Taigi,
Québec'o lietuvių bendruomenė, įsijungusi į kve-
bekiečių bendruomenę, parodo pasiryžimą pagerinti
savo gyvenimą laisvės troškimu.

Kvebekiečių bendruomenė, žinodama koks svar-
bus yra jūsų indėlis, suteikia visas įmanomas gali-
mybes paremiant jūsų integravimą į prancūziškąją
Québec'ą ir jūsų pilną dalyvavimą jo ekonominia-
me ir kultūriniame augime.

Vykstant pagrindiniams Rytų Europos valstybių
pasikeitimams, aš nuoširdžiai linkiu, kad jūsų bro-
liai ir seserys, gyvenantieji Lietuvoje, taikoje
atrastų tai, kas jiems reikalinga.

Monique Gagnon-Tremblay
Ministre des Communautés culturelles
et de l'Immigration

Normand Cherry
Ministre délégué aux
Communautés culturelles

Québec

Pabaltijo kraštų žingsniai į laisvę

VYTAUTAS SKUODIS

/SVARBESNIJŲ ĮVYKIŲ LIETUVOJE, LATVIJOJE IR
ESTIJOJE KRONIKA, nuo 1989 m. rugsėjo 30 d.
iki gruodžio mėn. 31 d./

/p a b a i g a /

Gruodžio 9 d. VILNIUJE Lietuvos Socialdemokratų
Partijos tarybos posėdyje buvo svarstomi būsimųjų rinki-
mų į Lietuvos TSR AT strategijos ir taktikos klausimai,
aptartos visuomeninės-socialinės problemos bei jų spren-
dimo būdai.

Gruodžio 10 d. LATVIJOJE įvykusiuose rinkimuose
į vietinės tarybas daugumą balsų gavo tie kandidatai,
kurie nėra komunistų partijos nariai.

MASKVOJE TSRS AT liaudies deputatų suvažiavi-
mo II-je sesijoje KAZIMIERAS UOKA - SAJŪDŽIO Seimo
tarybos narys ir Lietuvos Darbininkų Sąjungos pirmininkas,
būdamas suvažiavimo prezidiume, M. Gorbachiov'ą viešai
pavadino melagiu, kas sukėlė piktą reakciją ne tik paties
M. Gorbachiov'o, bet ir daugelio salėje buvusių deputatų;
buvo siūloma balsavimo keliu pašalinti deputatą K. Uoką.

Lietuvos Darbininkų Sąjunga paskelbė, jog ji soli-
darizuojasi su rusų ir kitų Sovietų Sąjungos tautybių dar-
bininkais, kurie reikalauja panaikinti 6-tąjį TSRS Konsti-
tucijos straipsnį (apie komunistų partijos pirmavimą) kaip
prieštaraujantį demokratijos principams ir pertvarkai.

LIETUVOJE išrinkti TSRS AT liaudies deputatai
oficialiai kreipėsi į visas Lietuvoje esančias partijas ir
organizacijas, kurios rūpinasi Lietuvos nepriklausomybės
atkūrimu, būti budriomis, nes Vilniuje, be deputatų žinios
buvo paksirtas atstovas į valstybinę konstitucinės priežiū-
ros komisiją. Lietuvos deputatai, būdami Maskvoje, tokios
komisijos sudarymą protestavo.

Iniciatyvinė grupė referendumui Lietuvoje praversti,
baigė savo darbą, surinkusi 300.000 parašų, kad Sovietų
Armijos kariams, dislokuotiems Lietuvoje ir nesantiems
pastoviais Lietuvos gyventojais, nebūtų leista dalyvauti
būsimoje rinkimuose į LTSR Aukščiausiąją ir į vietines
tarybas. Surinkti parašai buvo perduoti LTSR AT.

Juzė DAUŽVARDIENĖ BALZEKO MUZIEJUJE, jai suruoštame pagerbime

MIRĖ BUVUSI LIETUVOS GENERALINĖ KONSULĖ JUZĖ DAUŽVARDIENĖ

Š.m. sausio mėn. 29 d., Čikagoje mirė Juzė Daužvardienė - Rauktytė, 86 m. amžiaus.

Garbės Konsulės pareigas ji gavo mirus jos vyrui, dr. Petriui Daužvardžiui 1971 m. Vidurinį mokslą baigusi, išklaušė psichologijos kursą Massachusetts Universitete, o 1932 m. gavo teisų bakalaurą laipsnį Northeastern Universitete.

Gimusi Amerikoje, visą savo gyvenimą dirbo lietuvių darbą su didele meile ir atsakomybe. 1917-1928 m. dirbo "Amerikos Lietuvis" redakcijoje ir administracijoje. 1928 - 1933 m. dirbo Worcesterioje North American Civic League for Immigrants skyriaus vedėja. Vėliau - miesto socialinės apsaugos įstaigoje, kaip "social worker".

Ši gabi moteris įsijungė į lietuvių kultūrinį gyvenimą deklamuodama, vaidindama, akompanuodama ir dainuodama choruose, o 1922-1928 m. pati vedė choras ir mokytojavo vakarinėse lietuvių kalbos mokyklose Worcesterioje.

Amerikiečių tarpe kalbėdavo Lietuvos reikalais, taip pat parūpindavo raštišką medžiagą amerikiečių spaudai apie Lietuvą. Iki pat savo gyvenimo pabaigos neapleido Lietuvos reikalų ir kiek pajėgdama, reagavo raštais į JAV spaudoje neteisingus komentarus ar žinias apie Lietuvą.

Būdama Konsule, visur sėkmingai atstovavo Lietuvą ir jos reikalus, buvo mėgiama amerikiečių visuomenėje, 1952 m. buvo Chicago Women's Advertising Club išrinkta viena iš 10-ties žymiausių Chicago moterų. Jos dėka buvo įvesta kalėdinės lietuviškos eglutės tradicija Čikagos Mokslo ir Pramonės Muziejuje, kuri ir dabar sėkmingai tęsiama. Juzė Daužvardienė buvo ir pirmosios JAV ir Kanados lietuvių Dainų Šventės 1956 m. patarėja organizaciniame komitete. Bendradarbiavo ne tik amerikiečių, bet ir lietuvių spaudoje.

Ji taip pat buvo pagerbta lietuviškųjų organizacijų, o Garbės Diplomu apdovanojo ją už nuopelnus visuomenei BALZEKO LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJUS.

Juzė Daužvardienė bus su pagarba minima visų lietuvių.

sunkumai, jeigu mes nesutiksime su dabar egzistuojančiomis valstybių sienomis?" - klausė F. Mitterand.

Ryšium su šiais F. Mitterand'o pasisakymais, vėta prisiminti taurų Kanados ministerio pirmininko Brian Mulroney elgesį, kada jis, susitikęs su M. Gorbačiovu Maskvoje, prašė nenaudoti jėgos laisvėjančiuose Pabaltijo kraštuose. To paties prašė ir Kanados Užsienio Reikalų ministeris Joe Clark pokalbyje su Sovietų Sąjungos Užsienio Reikalų ministru E. Ševerdnadze, kuris taip pat užtikrino, jog nebus imamas prievartos nuslopinti laisvės sąjūdžius Pabaltijo kraštuose.

Tuo tarpu Jungtinių Amerikos Valstijų prez. G. Bush'as nenoriai atsakydamas į užklausimus dėl Pabaltijo kraštų, vengia net Lietuvos, Latvijos ir Estijos vardus paminėti. Ir įvykusiame susitikime su M. Gorbačiovu, atrodo "Baltic States" klausimas iš esmės nebuvo paliestas.

A.M. Rosental'is "NEW YORK TIMES" laikraštyje su nuoskauda rašė, jog tame susitikime G. Bush'as, nesiimdamas jokių priemonių, kurios būtų buvusios nepalankios M. Gorbačiovu, galėjo jam tikrai priminti esąs pusėje tu, kurie Sovietų Sąjungoje kovoja už tikrąją laisvę ir prieš vienpartinę sistemą.

KGB BUSTINĖJE BANDO SUNAIKINTI SVARBIUS DOKUMENTUS

Sausio mėn. 23 d. prie Lietuvos valstybės Saugumo Komiteto būstinės Vilniuje budėjo apie 50 žmonių, saugodami, kad KGB archyvai nebūtų išvežami iš Lietuvos.

Spėjama, kad tą dieną į Ulanovską jau buvo išvežta dalis KGB archyvų ypač medžiaga apie Komunistų Partijos narius.

Sąjūdžio Seimo Tarybos ir LKP biuro narys Romualdas Ozolas Seimo Tarybos posėdyje pranešė, kad archyvai naiki - nami ir vežami iš Lietuvos.

Po Sąjūdžio Seimo Tarybos posėdžio, jame dalyvavę TSRS liaudies deputatai priėmė pareiškimą dėl KGB archyvų:

"Lietuvos TSR valstybės Saugumo Komitete sukaupti turtingi ir labai svarbūs archyvai, atspindintys pastarųjų dešimtmečių Lietuvos politinį gyvenimą. Šie archyvai įslaptinti, prie jų neprileidžiami mokslininkai.

...Grėšia pavojus, kad visuomenei nežinant ir nereaguojant, šie unikalūs ir Lietuvai nepaprastai svarbūs archyvai ar žymi jų dalis greitai laiku bus visiškai sunaikinti arba išvežti.

...Kviečiame neatidėliojant šaukti AT Prezidiumo posėdį".

(LIC)

Juzė Daužvardienė sveikina ir dėkoja BALFUI už jų vykdomą šalpos darbą.

Nuotrauka P. Malėtos

A.M. Rosental'is savo straipsnį užbaigia tokiais žodžiais: "Nėra abejonės, jog amerikiečiai taip ir nesuprato, kad vaidmuo, kurį pasirinko G. Bush'as esme yra suteikti Sov. Sąjungos Komunistų Partijai gyvybiškai reikalingą paramą, kad tokiu būdu pratęstų jos gyvavimą dar keletą metų, kurie Sovietų Sąjungos žmonėms atneš tiktai kančią ir skausmą".

1990 M. ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

Š.m. ŠALFASS-gos Alpinistinės Slidinėjimo Pirmenybės įvyks 1990 m. kovo mėn. 3 d., šeštadienį, LORETTO SKI RESORT, Loretto, Ont. (apie 40 mylių į šiaurę nuo Toronto). Važiuoti Hwy iki Loretto miestelio, nuo ten - sekti ženklus.

Varžybas vykdo TORONTO LSK JUNGTIŠ. Varžybų pradžia - 11 val. ryto. Registracija - nuo 9 val. r. iki 10:30 val. r.

Pirmenybių Programa. Slalomas ir didysis slalomas šiose vyrų / jaunių ir moterų / mergaičių klasėse: žemiau 10 m. amžiaus, 10-12 m. imtinai, 13-16 m., 17-29 m., 30-44 m., virš 44 m. ir Elite (neriboto amžiaus).

Amžiaus klasifikacija - pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Vyrų ir moterų Elite klasė yra prityrusiems slidinėtojams, neriboto amžiaus.

Dalyvavimas yra atviras visiems lietuviams slidinėtojams, atlikusiems metinę 1990 m. ŠALFASS narių registraciją.

Dalyvių registracija atliekama iki 1990 m. vasario mėn. 27 d. pas pirmenybių vadovą, ŠALFASS Slidinėjimo Komiteto pirmininką Rimą Kuliavą, šiuo adresu: Mr. Rimas Kuliava, 297 Kennedy Ave., TORONTO, Ont., M6P 3C4. Tel: (416)-766-2996.

Reikalui esant, informaciją gali suteikti ir Audra Danaitytė, tel: (416) - 626-8994 namų arba (416) - 252 - 4659 darbo.

Smulkios informacijos praneštos visiems ŠALFASS sporto klubams bei kai kuriems slidinėtojams. Suinteresuotiems nepriklausomiems slidinėtojams patartina kreiptis į J. Kuliavą arba A. Danaitytę.

ŠALFASS CENTRO VALDYBA

SENIORS TAKE NOTE!

Now is the time to renew your
Guaranteed Income Supplement (GIS*)

Renewal application kits have been mailed to everyone who receives the Guaranteed Income Supplement. If you have already returned your completed application, it is now being processed. If approved, your payments will continue in April.

If you have not returned your application, you should do so today in order to avoid an interruption in your payments. When applying, please remember to:

- fill out your renewal application completely;
- include all the necessary income information;

- return your renewal application in the self-addressed envelope by **March 31, 1990.**

If you did not receive your renewal kit, or if you want more information, contact your nearest Income Security Programs office. The telephone number and address are in the government listings of the telephone book under "Health and Welfare Canada, Income Security Programs."

*The Guaranteed Income Supplement (GIS) is an income-tested, monthly benefit for Old Age Security pensioners with limited income apart from the Old Age Security pension.

Health and Welfare Canada Santé et Bien-être social Canada

Canada

/.....atkelta iš 2 psl./

Pabaltijo kraštų žingsniai į laisvę

VYTAUTAS SKUODIS
/ p a b a i g a /

tinų respublikų vadai. LKP atsiskyrimą smerkė TSKP CK ideologas Medvedev'as, tačiau jam pritarė tik a i Azerbaidžiano, Kazachijos ir Ukrainos Komunistų partijų pirmieji sekretoriai.

Guodžio 25 d. LIETUVOS Tautininkų Partija kreipėsi į LTSR AT reikalaujama, kad ji greičiau sudarytų sutartį su TSRS Gynybos Ministerija, kad Lietuvos piliečiai kari- nei tarnybai būtų paliekami tikrai Lietuvoje.

Guodžio 26 d. VILNIUJE, Arkikatedros aikštėje susirinko apie 40.000 žmonių, kurie pritarė LKP atsiskyrimui nuo TSKP. Tokios pat demonstracijos įvyko KAUNE ir MARIJAMPOLĖJE.

Guodžio 27 d. LIETUVOS TSR Profsąjungų Tarybos prezidiumo posėdyje įkurtas Lietuvos Profsąjungų Pertvarkos Forumas.

Guodžio 27 d. Per LIETUVOS TSR valstybinę radijo stotį pradėta transliuoti savaitinė programa "Kultūra ir Religija". Ji skirta studentijai ir apamai Lietuvos jaunimui. Transliacijos tikslas - iškelti religijos vertybes ir parodyti jų vietą pasaulinėje ir lietuvių tautos kultūroje.

Guodžio 28 d. Jaunimo organizacija GEDIMINAIČIAI i VILNIAUS Arkikatedros aikštę sukvietė miesto vaikus atnešti savo karinius žaislus, surinko juos ir išsiuntė į Maskvą su lydraščiu: "Mums okupacinės armijos ginklų pavyzdžiai nereikalingi".

LATVIJOS TSR AT panaikino Latvijos TSR Konstitucijos straipsnį, kuris užtikrino Latvijos Komunistų Partijai pirmąją ir vadovaujantį valdmenį. Už to straipsnio panaikinimą balsavo 220 deputatų, prieš - 50. Tokiu būdu ir Latvijoje buvo įteisinta daugiapartinė valdymo sistema.

LATVIJOS TSR AT sudarė komisiją, kuri turės paruošti latvių kalbos paskelbimo valstybine kalba Latvijoje projektą.

Guodžio 29 d. įvyko Latvijos Komunistų Partijos konferencija. Joje buvo priimta rezoliucija, kurioje pasisakoma už Latvijos KP savarankiškumą ir už jos atsiskyrimą valdžios monopolijos. Toje rezoliucijoje taip pat reikalaujama, kad artimiausioje Latvijos TSR AT sesijoje latvių tautai būtų sugrąžinta tautinė vėliava, himnas ir valstybinis herbas.

Guodžio 31 d. LIETUVOJE pradėjo veikti pirmoji laisva, t.y. valdžiai nepavaldi radijo stotis M-1.

Prieš JAV prez. G. BUSH'ui išvykstant į M a l t a susitikti su M. GORBAČIOV'u, 15 Amerikos senatorių jam įteikė laišką Pabaltijo kraštuose besitęsiančios okupacijos reikalui. Jie prašo, kad JAV prezidentas primintų M. Gorbačiovu, apie būtinumą Pabaltijo kraštuose atstatyti nepriklausomybę.

Prieš išvykstant JAV prezidentui į susitikimą, Čikagoje veikianti privati grupė Etnic Community Services (kuriai vadovauja advokatas Povilas Zumbakis), remiama Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Amerikos Lietuvių Tarybos, paruošė politinę programą Amerikos televizijai, kad atkreiptų prez. G. Bush'o ir valdžios pareigūnų dėmesį į Pabaltijo kraštus. Programos trukmė 30 sekundžių, ir ji buvo kartojama kas dvi valandas beveik savaitę, dienišė CABLE NEWS NETWORK žinių laidoje.

LATVIJOS Liaudies Fronto Užsienio Reikalų atsakingas sekretorius buvo atvykęs į VI- uždara pasitarimą su Jungtinių Tautų Generalinio sekretoriaus padėjėjais. Per paskutiniuosius tris mėnesius tokiuose pasitarimuose dalyvavo ir Estijos Liaudies Fronto ir LIETUVOS Sąjūdžio atitinkami atstovai.

VILNIUJE lankėsi Vakarų Vokietijos Reino-Westfalijos Žemių ekonomikos ministras Reimut Jochimsen ir keletas firmų bei bankų atstovų. Jie visi domėjosi Lietuvos politine ir ekonomine padėtimi ir kalbėjosi su Lietuvos KP CK Pirmuoju Sekretoriumi A. Brazausku.

EUROPOS Bendruomenės pasitarime Strasburge, jos pirmininkas ir Prancūzijos prez. F. Mitterand pasakė, jog kalbos apie Vokietijos sujungimą gali paskatinti kitas valstybes, ypač Pabaltijo kraštus, pakeisti dabartines tarpvalstybines sienas. "Ar galite įsivaizduoti, kokie iškils

1990. II. 15

3 psl.

Janina Degutytė

FŪGA SU SIDABRINIAIS PJŪKLAIS

...Džiūstanti gomurį ledo šukė svilina...
Stoviu naktį - kaip ant slenksčio - nekenčiama ar mylima?
Tūkstančiai žingsnių groja sniege - kaip sidabriniai pjūklai.
Noriu šią naktį stebuklo...

*

...Dugne. Su medžiais. O medžiai - kaip surakintos mintys.
Klausiu: "Kieno čia žingsniai artėja - kaip sidabriniai pjūklai
Ką jie darys su manim? Išduos? Apeis? Pakels ar sumindys!"
Noriu stebuklo....

*

...Eglės viršūnėj, o pašaknės graužia slibinas...
...Netariamas vardas džiūstanti gomurį svilina...
Dvylika juodvarnių brolių atlekia: "Lauk šią naktį stebuklo"..
Žingsniai speige brėžias per širdį-kaip sidabriniai pjūklai...

* * *

-Aš ateinu iš smilčių,
iš griuvėsių, iš laužaviečių, -
argi esi didesnis už mane? - klausia žolė.
- Aš atnešu giesmės lašę
didžiulį dangų, -
argi esi dosnesnis už mane? - klausia vyturys.
- Aš tik sraute gyva,
dūstu ant kranto, -
argi esi laisvesnis už mane? - klausia žuvis.
- Ir vejasi mane medžiotojas miškų tankmėj...
argi esi greitesnis už mane? - klausia stirna.
-Aš taip pat ateinu
iš smilčių, iš griuvėsių, iš laužaviečių.
Aš taip pat atnešu
giesmės lašę didžiulį dangų.
Ir dūstu aš taip pat
ant kiekvieno kranto.
Ir švininė kūlka
taip pat ieško mano širdies.

Algimantas Žilinskas nuotrauka

MIRĖ POETĖ JANINA DEGUTYTĖ

Š.m. vasario mėn. 8 d. Vilniuje mirė poetė Janina Degutytė.

Gimusi 1928 m. liepos mėn. 6 d. Kaune, 1948 m. baigė Kauno VII Gimnaziją, 1955 m. Vilniaus istorijos-filologijos fakultetą. Po to 3 metus mokytojavo Tauragėje ir Nemenčinėje, 1958-61 m. buvo redaktore grožinės literatūros leidykloje.

Išleido poezijos rinkinius: "Ugnies Lašai", 1959; "Dienos-Dovanos", 1960; "Ant Žemės Delno", 1963; "Šiaurės Vasaros", 1966; "Pilnatis", 1967 (paskirta respublikinė premija); rinktinė "Mėlynos Deltos", 1968 (apima beveik visą jos kūrybą); "Šviečia Sniegas", 1970; "Prieblandų Sodai", 1974; "Tarp Saulės ir Netekties", 1980; "Pumpuru Atsiverusi", 1984.

Ji parašė eilę poezijos rinkinių, skirtų vaikams: "Saulė ir Dainelė", 1961; "Rugelis Dainuoja", 1963; "Sniego Lelija", 1964; "Mano Diena", 1965; "Žalia Ugnelė", 1966; "Pelėdžiuko Sapnas", 1969; "Debesų Pilis", 1960; "Saulėtos Dienelės" (rinktinė), 1972; "Katinas Gudragalvis" 1976; "Aš Ieškau Fleitos", 1977. Eilėraščių tekstais yra sukurta eilė dainų.

Janina Degutytė taip pat yra parašiusi pjesių Lėlių Teatrui. Paskelbusi nemažą poezijos vertimų iš svetimų kalbų.

Janina Degutytė neabejotinai yra viena pačių iškiliausių poečių, rašiusių po II Pasaulinio karo Lietuvoje. Jos eilėraščiai buvo plačiai paplitę Lietuvoje ir žinomi išveivijoje dėl jų stiliaus nuoširdaus braižo, grakštaus ir rafinuoto įforminimo, muzikalumo ir labai artimos gimtąją žemę ir jos likimą apdainuojančios tematikos. Vėlyvesniojo kūryboje išryškėjo dvasinio tvirtumo ir tyrumo bei pasipriešinimo blogiui motyvai.

Poetė, gana ilgą laiką sirguliojusi, buvo patalpinta ligoninėn, kur ji ir mirė.

b.

Matas Mataitis

PAŠĖLUS PATI

(Humoreska)

Liūdna. Sėdžiu ir galvoju, kad man liūdna. Ji išėjo, išsikraustė, padėjo. Paliko tik raštelį, kad nebegrįš. Visą savo išsinešė. Išsinešė ir daiktus ar tai bendrai pirktus, ar įvairiomis progom sudovanotus mums abiem. Baldai su kilimu liko. Jie buvo tik mano, taip sakant, kraitiniai. Mudviejų sutuoktvinė fotografija valgomajame ant sienos kabo pakrypusi. Stiklas sutraiškytas. Bus ką nors sunkaus sviedus į jį. Šukės futuristškai kabo rėmuose ar pabirusios po grindis.

Išėjo. Ir tik vieną žodį paliko ant popieriaus skuto: NEGRĮŠIU! Nė nepasirašė, gyvatė!

Miegamajame jos žydrios šilkinės kelnaitės rūpestingai permestos per kėdės atlošą. Tyčia paliko. Aiškiai tyčia! Lovoje antklodė suvelta į žmogaus pavidalą, o ant jo išraityta mano išieginė eilutė, bet taip, kad praktikuojančiam katalikui nepapasakosi.

Manieji kaklaraiščiai išdėlioti ant grindų nuo pat laukųjų durų per visą svetainę, valgomajame tobula kilpa apvedžioti aplink stalą, o nuo jo - tiesia linija ligi pat miegamajam kambario kėdės, kurią aprašiau.

Sėdžiu ir galvoju: didelio čia daikto! Nepražysiu. Juk aš - filatelistas. Puikiai galiu ir vienas su savo pašto ženklais gyventi. Man bus dar net geriau. Galėsiu netrukdomas dėlioti ženklus po visą valgomąjį stalą. Niekas aplink nevaikščios, nekels vėjo, neskraidins jų po butą.

Sykį, kai taip sėdėjau prie ženklų, ji, rodydama užbėgusiai draugei naujai pirktą audekla, taip staigiai jį išskleidė, kad oro srovė pagavo ramutėliai gulincius ženklus ir paleido juos po kambarį. Mano brangiausių ženklų kolekcija nuplasnojo į chaosą! Tarp jų ir širdžiai artima visa Dariaus ir Girėno serija. Etiopijos imperatorių Haile Salassie radau tik už dienos po sofa, užguliusi Benito 4 psl.

LANGAS

Langas.
Viespatie, laukimas.
Pilkas rudens dangus.
Lietaus ošimas.
Langas ir erskėtis.
Spindinčiai raudonai apšalęs.
(Nuo kieno kaktos?)
Prieblandų bebalsių tyruose
Toks tylus ir baltas tavo veidas.
Langas.
Ir laukimas.
Ir erskėtis.
Skaudantieji raudonai apšalęs.

D U R Y S

Nuo ko apsaugosit mane?
Nuo ko paslėpsit?
Juk aš kaip upė atvira.
Priimu saulėlydžio debesį raudoną
Ir pusiaunakčio juodą paunksmę.
Galima mesti į mane
gėlę ar akmenį,
Galima spjauti į mane,
iš manęs atsigerti galima.
Neišlaikysit manęs:
išbėgsiu,
kai pašauks mane
tolimi saulėję pakirde miškai.
Neišsaugosit:
iseisiu į naktį
viena, nelydima,
viską palikus,
nepasakius vienintėlio žodžio.

Mussolini. O jis tik begėdiškai juokėsi. Ir draugė juokėsi. Kvatojo abi pilvus susiėmusios, kai aš visom keturiom ropojau po kambarį ir pincetu stropiai rankiojau nutūpusius savo ženklelius. Kokios vistik žiaurios ir beširdės gali būti moterys! Na, padarei ką, padarei netyčia, tik atsiprašyk - ir viskas. O ko dabar dar iš žmogaus tyčio-tis...

Tą naktį miegojau vienas balkone. Nenorėjau su savo boba jokių reikalų turėti. Težino, jei aš ir santūrus, ne-leisiu sau ant galvos lipti.

Austant, vasaros saulė apšvietė visą balkoną. Prikėlė mane iš miego atsargiai verianios balkono durys. Nagi žiūriu - stovi manoji tarpdury, aiškiai permatoma muslino enalatėli užsimetus ant pečių, ir selmiškai sypso. Jokio gėdos jausmo pas tą bobą!

- Ko tu čia dabar! - pasakiau, - o iš tikro buvau žadą praradęs. Ir žadą, ir kvapą. Kaip vistik man pasisekė.

- Na, erzile, erzilėli tu manasis, ar jau aprimai!
- Taip ji mane šaukdavo, kai tik jai užeidavo ūpas. Ir ne tik mudviem vieniem esant, bet ir prie kitų, ir nesvarbu, ką žmonės pagalvos.

Nusisukau nuo jos į kitą pusę, tarsi rengčiausi toliau miegoti, nors tiesiog jaučiau, kaip mano šnervės virpa. Iš tikro, kaip pas erzilą, net keista. Pasimuisčiau, pasimuisčiau lovytėje. Na, ir kaip paprastai sužvengiau it žirgas, pašokau ant kojų ir vos nepersiverčiau per balkono turėklą į pražūtį. Laimingai susilaikiau, apsisukau, bet ji jau buvo dingusi. Iškiau į butą paskui ją.

Kad nepamirščiau, turiu pasakyti skaitytojui, jog po savaitės atėjo raštas iš Miesto savivaldybės su užklausa, ar mes nelaikome namuose arklio. Koks kaimynas bus pasiskundęs. Išvaizduokite, kas gi laikytų 17-tame aukšte arkli! Atsakiau miestui irgi rastu. Kad ne, arklio nelaikome, kad tai aš pats žvengiu prieš pusryčius, kai žmona žada mane matinti aviziniams dribsniais.

Tai gi, iškiau į butą paskui ją, o ji, užsirakinusi vo-

G I N T A R A I

Skliautas tarsi marios prasivožia -
Gintaru išplaukia pilnatis. -
Ir nustebus, ir apsvaigusi iš grožio
Aiktelia laukų tyloj naktis...

Pilkas takas ir pilki arimai
Sublizgėjo aukso smiltimis.
Ir siūruojanti pušis nurimo,
Gintarą sugavus šakomis.

Dar sublyksi gintaro kruopelė,
Debesų putotų išplauta.
Dar ir dar... Iš pat gelmių begalių -
Gintarėlių sauja paberta.

O žmogaus širdie! Kaip jūra, kaip dangus tu!
Kiek skaidrumo tavo gelinėse!
Užianti tamsi banga paplūsta
Gintarėlių išplautų šviesa...

R A S A

Brėkšta. Pieva sklidina rasant -
Per kraštus lyg ims ir pasilies.
Kažin kas čia po kruopelę spindinčios šviesos
Uždegė ant kiekvienos žolės.

Pieva šilkinė basa brendu.
Ir jaučiu - į kraują suteka rasa.
Ir iškart užgyja daug žaizdų...
Lyg ta pieva - žemė man visa.

... Rodosi, keliaujanti, basa,
Žemėje bekrastėj aš - rasa.

L A N K O J E

Skinsiu linksmą šviečiantį vėdryną,
Skinsiu liūdną mėlyną varpelį,
Baltąjį kraująžolės žvaigždyną,
Smilgos išdraikytąjį kasele.

Dar pridėsiu dobiliuką penkialapį,
Dar pridėsiu ramunėlę baltapirstę,
Kam paduoti šią puokštę trapią,
Kad nebegalėtų jau pamiršti?

... Aš pamesiu vidury kelelio...
Tegu ras kas nors, paims kaip savo -
Ir vėdryną šviesų ir varpelį...

MIŠKO EŽERAS

Čia pirmą kartą.
Bet jau buvau
po tuo kankinamajame mėlynu dangum,
Tarp aukštų -
lyg nuo žemės atsiplėšusių - medžių.

Prie miško ežero -
Lyg pamirštam šuliny.
Aš jau kalbėjau
su tais lazdynais ir alksniais
ir aidinčius gegutės užkeikimus
rinkau kaip trupinius,
Ir vėsioj aitrioj žolėj
slėpiausi nuo tokio vakaro ir savęs...

Čia pirmą kartą.
Bet jau gėriau
priklaupusi
iš to sidabrinio dubenio
Miško vandenį,
ir kankinamajame mėlynu dangum -
Seniai seniai, kai buvau žolė ar medžiū...

nioje visa gerkle dainavo: "Nemyli tu, bet aš mylėsiu" iš operos Karmen. Pykčio pagautas, susmukau į fotelį. Kurį galų jai dabar būtinai reikėjo maudyti. Aš čia vos gyvybės dėl jos nepaklojau, o ji sau neskubėdama lavina isklėrusi balsą, neva inezzopraną. Tenka pripažinti, kad jos žemosios gaidos dar pakenčiamos. Bet aukštosios - tiesiog kažkoks meitėlio žviegimas. Laukiu laukiau ir savaip jaudinuosi, o ji vis dainuoja. Prisiminiau vakarykštę pašto ženklų istoriją. Kiauliškai su manim pasiėlgė. O šį rytą vėl kitaip, lyg niekur nieko. Per daug aš jai atlaides.

Sugalvojau: aš ją pamokysiu. Paskambinau Jonui. Buvo žadėjęs važiuoti šį rytą žūklauti ir mane kvietė, bet atsisakiau. O gal dar spėsiu jį pagauti. Paskambinau kaip tik laiku. Sutarėm tuoj susitikti.

Apsirengiu per minutę, nei prausėsis, nei skutėsis, ir kaip stoviu - išvažiuoju. Žūklavimo dvi dienas. Vieną sykį ir aš ją pašokdinsiu. Tiek nesu juokėsis per visą savo gyvenimą, kaip per šią iskyklą.

Grįžęs, kaip jau žinote, radau visą butą sujauktą ir, galima sakyti, išvogtą. Reiškia, nesileidžia pamokoma. Tegu, pažiūrėsim. Neverksiu. Nors, tarp mūsų kalbant, nerimas, kad jos gal jau nebeteiks matyti, diena dienon didėjo ir išaugo net į baimę.

Bet dievai buvo man dosnūs. Po kokios savaitės parei-nu iš darbo vieną vakarą ir girdžiu iš virtuvės žaviausią balsą sklindant, iš operos Karmen, ir užuodžiau lašinukų kvapą. Kugelis laukia!

Koks, vistik, gražus gyvenimas! Nuskubu į virtuvę, bet jos nėra! Tik iš magnetofono veržiasi operos muzika. Maria Callas.

Pagaliau iš spintos atplaukia nuoširdus kikenimas. Dar vienas jos triukas. Pašėlus pati.

● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPOUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

APIE ANYKŠČIUS

Parengė Antanas Verbickas

Šioje vietoje Moliakalnyje prie Kurklių 1945 m. buvo užkasti 47 partizanai.

Abi nuotraukos

J. Junevičiaus

Atstatytas kryžius J. Biliūno tėviškėje 1989.04.7 d.

Kova su carine priespauda

(tęsinys)

Na, o spalio 8 d. prie Vozgėlių kaimo sukilėliai surengė pasala iš Anykščių vykstamam kariniam transportui. Krovinius lydė jų būrys patyrė nuostolių: 6 užmušti, 2 sužeisti ir 2 pateko į nelaisvę. Sukilėliai paėmė šiek tiek ginklų, drabužių, maisto produktų. Prie Anykščių veikė keletas nedidelių sukilėlių būrių, apie kurių veiklą kariniuose pranešimuose randame menkos informacijos.

Kaip sukilimo liudininkas tebestovi mūrinis klasicistinio stiliaus pastatas prie Šventosios upės (dabar Centrinė biblioteka). Istoriniuose šaltiniuose yra užuominų, kad tame name buvęs sukilėlių slaptas štabas ir ginklų sandėlis.

Caro kariuomenei nuslopinus sukilimą, prasidėjusios represijos palietė ir Anykščius. Valstiečiams buvo uždėta didelė kontribucija, apie 200 anykštėnų, tame tarpe ir poetas Klemensas Kairys, atsidūrė Sibire.

Lietuvai teko iškęsti keturis spaudos draudimo dešimtmečius. Bet tauta pakilo į kovą už lietuvišką žodį. Lietuviškų knygų platinimo židiniu Anykščių krašte tapo Griežionėlių vienkėmis prie Andriūniskio. Iš ten lietuviška spauda knygnešių maišeliuose pasiekdavo ir Anykščius. Daugelis žinomų ir nežinomų narsių žmonių, rizikuodami savo laisve, paltino maldaknyges, kalendorius, laikraščius.

Rusai

Anykščiai ilgą laiką buvo tik lietuvių gyvenamas miestas. Pirmieji rusų tautybės žmonės, matyt, atsikėlė į miestą su mūsų jau minėta didžiojo kunigaikščio žmona Elena. Tada buvo pastatyta ir pirmoji cerkvė. Bet mirus kunigaikštieni, provoslavų cerkvė buvo nugriauta. Praėjo trys su puse šimtmečio, kol mieste vėl buvo pastatyta medinė cerkvė, o netrukus (1873 metais) ir mūrinė, kuri tebestovi iki šiol. Rusų tautybės gyventojų ilgą laiką buvo nedaug (1784 m. - 13 žmonių). Kolonistus į Lietuvą tame tarpe ir į Anykščių kraštą, imta sparčiai kelti nuslopinus 1863-1864 m. sukilimą.

Žydai

Kada Anykščiuose pasirodė pirmieji žydai, nustatyti sunku, bet 1655 m. inventoriuje jau minimi ir šios tautybės žmonių valdomi sklypai. Jų skaičius sparčiai gausėjo. 1699 m. žydai jau turėjo kapines, o nuo XVIII a. vidurio jie jau sudarė apie pusę ir daugiau miesto gyventojų. Žydai ilgus šimtmečius vaidino lemiamą vaidmenį miesto ūkiniame gyvenime. Jiems priklausė absoliuti dauguma prekybos ir maitinimo įstaigų. Žydai turėjo savo sinagogų ir mokyklų.

Katalikų Bažnyčia

Pirmoji bažnyčia A. Miškinio surinktais duomenimis, buvo pastatyta dar XV a. antroje pusėje. Ši bažnyčia sudegė 1566 m. didelio Anykščių gaisro metu. Netrukus jos vietoje buvo pastatyta kita, nedidelė. Ji išstovėjo apie 200 metų. 1765 m. pastatyta jau nebe medinė, o mūrinė bažnyčia. 1899 m., ją nugriovus, imta statyti raudonų plytų bažnyčia. Statyba truko 10 metų. Anykštėnai ir patys aktyviai dalyvavo statyboje, ir aukėjo nuo kiekvieno valako po 10 rublių. Bažnyčia buvo baigta statyti 1909 m. Su bažnyčia glaudžiai susijęs miesto gyvenimas. Istorijos vingiuose bažnyčia išsaugojo ir skiepį žmonių dvasingumą, tautiškumą. Dabar apsilankę Anykščių bažnyčioje, pamatysime pagarbos ženklus garbiems anykštėnams ir poetams: Antanui Baranauskui ir Klemensui Kairiui. Bažnyčios šventoriaus sienų nišose įrengtos originalios Kryžiaus kelio stotys. Jas dekanas A. Talackos rūpesčiu talentingai išskobė R. Idzelis.

Mokykla

Nors Anykščių mokyklos istoriją pradeda skaičiuoti

A.A. CENTRINĖS:
Montreal: 376-9230
Ottawa: 623-9977
Toronto: 489-3693
Hamilton: 522-8392

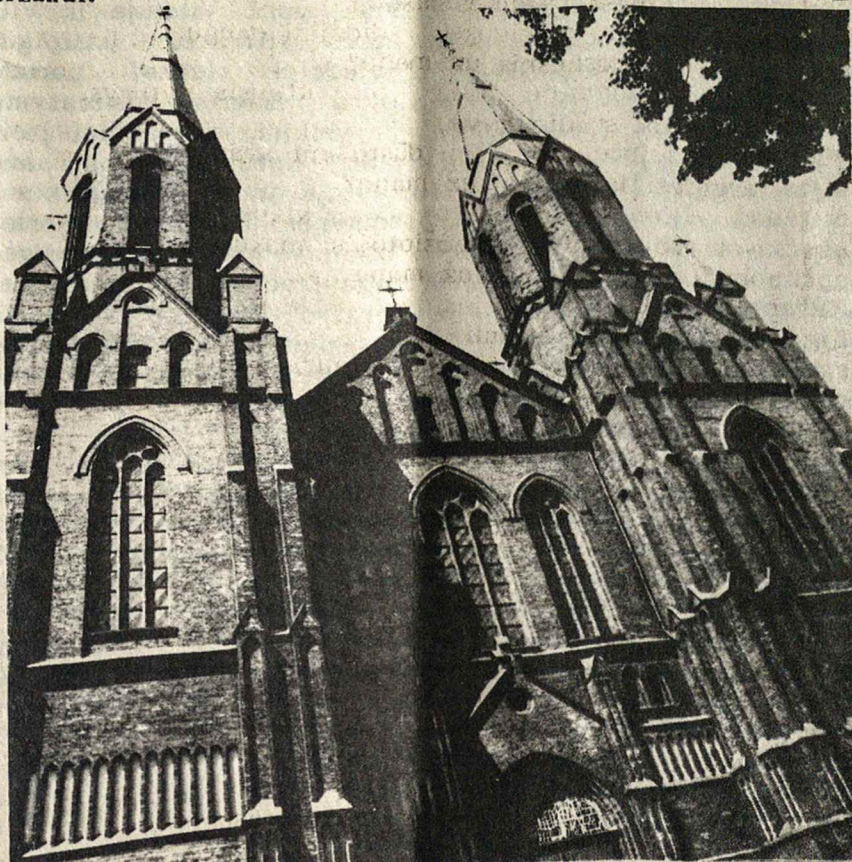

London: 438-1122
Windsor: 252-3842
Calgary: 287-2712
Winnipeg: 233-3501
Sudbury: 674-6217

**JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS.
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪŠI!**

Ateik į Lietuvį A.A. (Alcoholic Anonymous) grupės susirinkimą.

Skambinti: Juozui S.: 631-6834 (namų);
Henrikui N. 366-7770; Dainiui L. 768-9606.

Anykščių bažnyčia.

Nuotrauka iš Broniaus Kvickio archyvo

Anykščių miesto herbe pavaizduotas šv. Jonas Nepomukas, kaip miesto sargas ir globėjas, stovįs ant Anykščių tilto.

nuo 1847 metų, bet mokyimo įstaigų buvo ir anksčiau. 1803 m. miesto namų sąrašė minima mokykla. 1830 m. parapijos mokyklą lankė 48 vaikai. O seniausia žinia apie parapiinę mokyklą siekia 1777 metus.

Carinė valdžia planavo Lietuvą nutautinti per mokyklas. Visi dalykai buvo dėstomi rusų kalba. Mokytojai buvo tik rusų tautybės. Tokie valdinėje dviklasėje pradžios mokykloje mokėsi ir žymieji anykštėnai: A. Baranauskas, J. Biliūnas, A. Žukauskas. Tik 1904 m. panaikinus spaudos draudimą, buvo leista mokyti lietuvių kalba. Bet, pralaimėjus 1905-1907 metų revoliucijai, vėl grįžta prie rusų kalbos. Lietuvių kalba paliekama tik kaip atskira disciplina. 1906 metais į Anykščius atkeltas pirmas lietuvis mokytojas.

Lietuvos respublikos metais mokykla sustiprėjo. Išaugo mokinių skaičius. Pradeda dirbti mokytojai V. Petronis, P. Šulga, E. Makštys, kurių vardus su pagarba mini buvę mokiniai. Nuo 1929 m. beveik dešimtmetį mokyklai vadovavo M. Grigonis, žinomas vaikų rašytojas, vertėjas. Mokykloje veikė skautų, šaulių, ateitininkų sąjungos. Skautų veikloje dalyvavo daugiau kaip pusė moksleivių. Po karo, didėjant mokinių skaičiui, buvo atidarytos naujos mokyklos, bet istoriškai teisę savo gyvavimo pradžią nukelti į XIX amžių turi J. Biliūno vid. mokykla.

Miestas XX-tajame amžiuje

Prasidėjus 1905 m. revoliucijai, sujudo ir Anykščius

CFMB
LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30- 12 val. nakties
Programos vedėjas: **LIUDAS STANKEVIČIUS**
1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7
Tel.: 669-8834

apylinkių gyventojai. Mieste vyko demonstracijos. Demonstrantai sunaikino degtinės monopolį, suplėšė valsčiaus raštinėje caro portretą. Plito slapti laikraščiai ir atsisaukimai, raginatys versti caro valdžią. Atsiųstas baudžiamasis būrys - eskadronas raitelių su dviem patrankom, ėmė malšinti maištus. Patrankų šūviai smarkiai apgriovė Andriūnionio namus, kur rinkdavosi tartis judėjimo dalyviai. Baudžiamasis būrys siautė kito aktyvaus pasipriešinimo dalyvio J. Baltuškos gimtajame kaime. Nors kaimo kareiviai ir nesudegino, bet ėmė viską, kas jiems tiko. O tai kas buvo nereikalinga, bet atrodė vertinga, kariai sumetė į šulinius. Nors judėjimas prieš valdžią buvo nuslopintas, bet sąlygos lietuvių bei skleisti pagerėjo.

I pasaulinio karo metu Anykščius užėmė vokiečiai. Mūsų metu miestas labai nukentėjo: sudegė apie pusę gyvenamųjų namų, tiltas per Šventąją, buvo nugriauti 84 m. aukščio bažnyčios bokštai. 1918 metų rudenį, vokiečiams ruošiantis trauktis, anykštėnai inteligentai ėmė organizuoti savo valdžią. Išlikusių protokolų tekstai liudija, kad valsčiaus komitetas svarstė, kaip apsaugoti, kad nebūtų išgabentas surinktas maistas. Įdomu, kad ši valdžia planavo uždrausti pardavinėti svaiginančius gėrimus. Tuo pat metu formavosi ir darbininkų komitetas, kur įtaką turėjo kairiųjų pažiūrų žmonės.

1919 m. sausio 5 d. į Anykščius atvykus Raudonosios armijos daliniui tapo aišku, kam priklausys valdžia. Susidarė Karinis revoliucinis komitetas. Dabar jau jo nariai svarstė, kaip aprūpinti gyventojus maistu.

Gegužės 1-ąją miestas pasipuošė popierinėmis raudonomis vėliavomis. Įvyko mintingas, kuriame buvo raginama ginkluotis.

Gegužės 19 dieną į Anykščius įžengė Lietuvos kariuomenės pulkas. Kaip anykštėnai sutiko lietuvišką dainą traukiančią karius, vaizdžiai aprašė A. Vienuolis-Žukauskas. Pradėjo formotis lietuviška valdžia.

1923 m. Anykščiuose gyveno 3713 gyventojų. 1928 m. būta 170 krautvių, du vandens malūnai, lentpjūvės. 1926 m. B. Karazija pradėjo gaminti vaisių vyną. Plėtėsi amatų pramonė. Akad. J. Jurginio apskaičiavimais, mieste dirbo apie 400 darbininkų. Veikė įvairios organizacijos, aktyviai dalyvavusios miesto kultūriniame gyvenime. Savo veiklą plėtė ir kairieji. Mieste net buvo leidžiami du nelegalūs laikraščiai, revoliucinių švenčių progomis įvairiose vietose pasirodydavo raudonos vėliavos, atsisaukimai.

1940 metų įvykius anykštėnai sutiko įvairiomis nuotakomis. 1941 m. vasario 16 d. ant buvusios Šaulių salės suplėšė savo trispalvė vėliava.

Vokietijos kariuomenė 1941 m. birželio pabaigoje užėmė visą Lietuvą. Prasidėjo tarybinių aktyvistų, žydų suimtinėjimai. Šiuose veiksmuose Anykščiuose dalyvavo ir keletas lietuvių. Nors buvo nemažai žmonių, kurie norėjo žydus užstoti, bet nieko pasiekti jiems nepavyko. Apie 3000 žmonių buvo sušaudyta pušynėlyje, prie Liudiškių piliakalnio. 1944 m. liepos 15 d. Raudonoji armija Anykščius užėmė, bet vokiečiai miestą dar nebuvo apleidę. Paskutinis bombardavimas pavertė miesto centrą griuvėsiais. Būta net abejonių, ar Anykščiai dar kartą prisikels. Tačiau atstatymas prasidėjo. Nuo 1950 m. Anykščiai - rajono centras.

Paskutiniojo šimtmečio Anykščių istorija dar reikalauja objektyvaus tyrinėjimo, tuo labiau, kad tebegyvena daugelis tų įvykių liudininkų.

ORGANIZUOJU KELIONES:

Į DAINŲ IR ŠOKIŲ ŠVENTĘ VILNIUJE

nuo 1990 m. liepos 2-15 d. - Kaina \$2550.

Dar liko 2 laisvos vietos.

Skubėkite užsirašyti ir sutaupyti \$50.-

- * Skrisime su KLM (Montreal-Amsterdam-Maskva-Vilnius - Leningradas) lėktuvu;
- * Vienas žmogus gali vežti 64 kg. bagažų.
- * Užsirašiusiems 120 dienų prieš išvykimą - \$50 nuolaida ir nemokamas bilietas į vieną šventės koncertą.
- Parūpinu:
 - * Lėktuvo bilietus individualiai kelionei į Lietuvą ir kitas pasaulio šalis.
 - * Reikiama datai bilietus į Kanadą, atvykstančiams iš Lietuvos.
 - * Dokumentus kelionei į Lietuvą arba atvykstančiams giminėms iš Lietuvos.

Kelionės organizuojamos per:

exotik
tour

įstaigą, turinčią Ontario ir
Québec valdžios licenzijas.

L. Stankevičius,
1053 Cr. Albanel,
Duvernay, Laval, Qué.
Canada H7G 4K7.
Tel: (514) 669-8834

toronto

Lietuvių Namų Žinios

• Sekmadienio popietėje dalyvavo 220 žmonių. Svečių knygoje pasirašė VILNIAUS Ansamblio dalyviai: Jolanta Čiurilaitė, Arūnas Malikėnas, Lina Naikėlienė, Antanas Valuckas – visi iš Vilniaus ir 1 iš Kauno.

• LN valdyba posėdžiavo vasario mėn. 8 dieną.

• LN Vyrų Būrelio valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas – V. Drešeris, vicepirmininkas ir korespondentas – H. Chvedukas, vicepirmininkas – Z.Revas, sekretorius – V.Kazlauskas, išdininkas – A.Sukauskas. Ūkio ir baro reikalams – E.Bartnikas, A.Kairys, P. Genys; parengimams – B. Laučys, komunikacija – A.Genys.

Revizijos komisija: A. Bričkus, A.Borkertas, M.Račys.

• LN siūlo darbo valgių padavėjams sekmadeniais nuo 11:00 v.r. iki 2:30 val.p. Skambinti vedėjui T.Stanuliui tel:532-3311.

• Bilietai į UŽGAVENIŲ KARNAVALĄ darbo valandomis platinami Lietuvių Namuose. Kitu laiku skambinti K.Raudžiui tel:239-7040, A.Jankaitienei tel: 762-9183. Stalai numeruoti. Pelnas skiriamas organizacijoms, kurios dalyvauja šiame renginyje.

• Savaitraščio NERPIKLASOMA LIETUVA rėmėjai, susirinkę vasario mėn. 4 d., aptarė kaip paminėti šio laikraščio 50-tąją sukaktį. Nutarta paruošti didesnio pobūdžio vakarą, LN salėje, spalio mėn. 27 d.

Prašome kitas organizacijas susilaikyti nuo parengimų tą vakarą ir paremti šį aukso jubiliejaus laikraštį.

• Lietuvių Slaugos Namams aukko: \$200 – P.T. Kareckai iš Hamiltono; \$50 – Lietuvių Tautodailės Institutas, Toronto skyrius; a.a. Leokadijos Česekienės atminimui – po \$10 – G. Baltaduonienė, D.Didžbalienė, R.Jonaitienė, H.Lasienė, A.Zanderienė.

Iš viso statybos fonde yra \$ 161,859. Aukos priimamos PARAMOJE sask.

8711, PRISIKĖLIMO P-JOS KOOP-VE sask. 155332.17 ir TALKOJE sask.4259. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

VAJUS SOL. VACLOVO VERIKAIČIO ATMINIMUI.

Yra sudarytas komitetas a.a.sol.Vaclovo Verikaičio vajui, kuriam sutiko vadovauti muz.Dalia Viskontienė. Komitetas nuspręs, kas bus daroma su surinktais pinigais. Tai labai priklausys nuo surinktos sumos.

Vajus baigiasi vasario mėn. pabaigoje. Čekius prašoma rašyti V.Verikaičio Vajus, 68 Princeton Rd., Etobicoke, Ont. M8X 2E4.

Organizuoja Prisikėlimo Parapijos Choras. Choro Seniūnas

ARTIMIAU SUSIPAŽINOME SU "LITERATŪRA ir MENAS" REDAKTORIUMI

Aukščiau minimo savaitraščio vyriausiojo redaktoriaus yra pasižymėjęs rašytojas Leonidas Jacinevičius. Jaunystėje patyręs nemažai vargo. Dienos metu dirbo, o vakarais mokėsi. Studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. Į viešumą su savo apysakomis išėjo būdamas 18 metų amžiaus.

Iki šiol Leonidas yra parašęs apie 10 knygų, keletą kūrinių teatrui ir filmams "Kur iškeliuoja pasakos" ir "Neatmenu tavo veido". Pastarasis buvo rodomas praeitų metų gruodžio mėn, 19 dieną Toronto Lietuvių Namuose. Minimo filmo tema – dvainis jaunimo žalojimas ir jų pirmųjų meilės jausmų nesupratimas. Kolega Leonidas yra daugelio talentų asmuo.

Rašytojas – redaktorius viešėjęs Kanadoje, skaitė ir keletą paskaitų, dalyvavo daugelyje parengimų ir minėjimų.

Stepono Varankos pakviestas, jis sutiko atvykti į jo butą ir ten arčiau susipažinti su susirinkusiais spaudos bendradarbiais. Svečius, kolegą Leonidą ir dar vieną tautietį iš Lietuvos – buv.mokytoją, partizaną Antaną Trakinską pasveikino šiame susipažinimo vakare šeimininkas Steponas Varanka, pareikšdamas: "Mes, čia susirinkusieji maža dalelė Kanados lietuvių žurnalistų sąjungos,

Susitikimas su rašytoju iš Lietuvos. Iš kairės: Kęstutis Raudys, L. Norvaiša-Girinis, dr. G. Bijūnienė, svečias iš Lietuvos-rašytojas, "Literatūra ir Menas" savaitraščio redaktorius Leonidas Jacinevičius, Antanas Gurevičius – Kalnius, buvęs KLŽ Sąjungos pirm., ir Br. Stundža.

išeivijos spaudos bendradarbiai nutarėme viešnagės metu Kanadoje Jus pasikviesti artimesniam susipažinimui ir pasikalbėjimui. Tikimės, kad Jūs, kaip vyriausias redaktorius populiarus savaitraščio, galėsite su mumis pasidalinti savo žiniomis.

Noriu paminėti, kad ne visi esantieji išeivijoje spaudos bendradarbiai dėl įvairių priežasčių priklauso žurnalistų Sąjungai. Sąjungos nariai daugumoje nėra profesionalai. Tikriausiai Jūs jau girdėjote, kad išeivijos spaudos bendradarbiai negauna jokio honoraro už savo rašinius ir patys apsimoka pašto išlaidas. Rašantieji dirba iš idėjos, Lietuvos labui. Lietuviškoji spauda vien iš prenumeratorių nepajėgtų išsilaikyti. Tautiečiai ją palaiko aukomis ir skelbimais."

Po trumpo pasveikinimo svečias ir susirinkusieji kolegos buvo pakviesti prie užkandžių stalo. Susipažinimas ir pasikalbėjimai užtruko iki vidurnakčio.

Štai įdomesni klausimai. Koks yra partiečių skaičius Lietuvoje ir koks skaičius priešiški Lietuvos nepriklausomybei? Kokie iš tikrųjų yra santykiai su rusais, lenkais, žydais ir kitomis tautybėmis? Ar Lietuvos žydai kaltina lietuvių tautą už žydų likimą. Ar toji, Lietuvai priešiška lenkų organizacija "Jednosc" yra skaitlinga ir pavojinga Sąjūdžiui ir Lietuvai? Kokia srovė vyrauja atgimstančioje Lietuvos literatūroje? Kas jums yra žinoma apie Vilniuje įsikūrusią "Vilnijos" organizaciją, koks jos tikslas?

Atsakyta, kad partiečių Lietuvoje esama apie 64.000-76.000. Pritariančių Lietuvos nepriklausomybei 81%-83%. Priešiška nusiteikusių 15.5%. Lietuvos komunistų partija nori tapti nepriklausoma nuo Maskvos.

Santykiai su rusais oficialiai – oficialūs. Privatai –

čiai, lietuviai rusus ignoroja. Dažniausiai parodo savo nusistatymą, neatsakydami į rusų atėjūnų rusiškus klausimus. Pasitaiko ir viešų anti-rusikų veiksmų.

Su lenkais santykiai nesiklosto taip, kaip iš tikrųjų turėtų būti. Dalis Lietuvos lenkų gyventojų yra nusistatę prieš lietuvių, ypač Vilniuje ir Vilniaus Krašte. Įsisteigus Sąjūdžiui, lenkai parodė tikrą savo nusistatymą jo veiklai, siekiančiai įteisinginti lietuvių kalbą savo tautoje ir siekti nepriklausomybės. Lenkai savo priešiška veiklai plėsti įsteigė organizaciją "Jednosc"- "Jedinstvo"- "Vienybė", į kurią susispietė, be lenkų, rusai, užkietėję komunistai, buvę enkavedistai, partizanų naikintojai ir įvairūs Lietuvos priešai. Toji organizacija dabartiniu metu nuolat beldžiasi į Kremliaus duris skųsdami lietuvių, Sąjūdį ir jo veikėjus su įvairiais išgalvotais nusikaltimais.

Su žydais santykiai Lietuvoje yra nuoširdūs ir draugiški. Dabartiniu metu Lietuvoje žydų yra virš 10.000. Įsisteigus Sąjūdžiui, Lietuvos žydai įsijungė į jo veiklą. Sąjūdžio veikloje aktyviai reikšėsi rašytojas Grigorijus Kanovičius, Emanuelis Zingeris ir kiti. Sąjūdis visapusiškai remia žydų bendruomenės Lietuvoje atgimimą. Lietuvos žydai nekaltina lietuvių tautos už žydų tragediją Lietuvoje.

Keliasi iš griuvėsių Vilniuje žydų istorinis kultūros centras. Atgimsta žydų tautinė mokykla su jidiš ir ivrit kalbomis. Pradedama veikti senų tradicijų sporto klubas "Makabi". Pradedama tvarkyti žydų apleistas kapines. Planuojama pastatyti žydų aukoms paminklą. Su Lietuva, šviesesnei ir viltingai ateičiai keliasi ir Lietuvos žydai.

Su kitomis tautybėmis lietuvių santykiai ne tikai atgimsta, bet ir plečiasi.

Totoriai, karaimai, vokiečiai, gudai, ukrainiečiai pilnai remia Sąjūdžio veiklą ir pritaria Lietuvos nepriklausomybei ir lietuvių kalbai. Jiems Lietuva yra ir jų Tėvyne. Su jos likimu yra surištas ir jų likimas.

Apie "Vilnijos" įsikūrusią draugiją tikslų žinių rašytojas neturėjo, nežino tiksliai jos įsikūrimo datos. Ją,berods, remia Lietuvos Kultūros Fondas. Jos tikslas – ieškoti geriausių kelių įvairių Vilniaus Krašto tautybių sugyvenimui.

Literatūroje populiariausias žanras šiuo metu yra atsiminimai ir laiškai. Atgimstančioje tautoje norima, kad nenuieitų užmarštin likusių dar gyvų liudinkų ir nukentėjusių atsiminimai iš to baisaus laikotarpio, kurį pergyveno

ir iškentėjo lietuvių tauta nuo rusiškojo-komunistinio pavergėjo. Tremtinių ir nukentėjusių literatūra išryškina Lietuvos tragediją.

Be čia trumpai paminėtų temų ir klausimų buvo nagrinėjamos įvairios kitos temos. Kolegos Leonido teigimu, Lietuva turi daugelį mokslininkų, kurie yra paruošę įvairiausių išradimų, kurie laukia rinkos.

Išsiskirstant, svečiui rašytojui Leonidui Jacinevičiui buvo įteikta Jono Matulionio knyga "Neramios Dienos" su įrašu ir visų dalyvių parašais. Be to, Sąjūdžio veiklai paremti, simbolinė auka.

Praleistas su rašytoju Leonidu Jacinevičiumi vakaras liks dalyvių atmintyje kaip įdomus, vertingas susitikimas su tautiečiu iš Tėvynės.

Stepas V a r a n k a

chicago

OKTAVOS Ansamblio vadovas muz. A.Tamošiūnas po koncerto Čikagoje. su šio vieneto vienintelėmis moterimis-Laimute Tamošiūniene (kairėje) ir Erika Meškauskaitė. Nuotr. E.Šulaičio

"OKTAVOS" PASISEKIMAS PASAULIO LIETUVIŲ SOSTINĖJE

Iš istorinės Lietuvos sostinės Vilniaus į taip vadinamą pasaulio lietuvių sostinę – Čikagą, atvykęs Lietuvos Nacionalinės Filharmonijos ansamblis "Oktava" čia sugebėjo sudominti vietos lietuvių, kurie dabar jau yra išlepinti visokių renginių – ir vietinių ir iš Lietuvos gausiai atvykstančių kolektyvų. Tris dienas iš eilės svečiai Čikagoje sugebėjo sutraukti pilną didžiąją Jaunimo Centro salę jų pasiklausyti bei pasižiūrėti išroškusių tautiečių.

Penktdienio (sausio 26 d.) vakare į JAUNIMO

CENTRĄ buvo sugužėję ypatingai daug jaunimo, kurio šiaip jau nematome lietuviškuose renginiuose. Tą vakarą buvo pravesti šokiai, kuriems grojo "Oktavos" orkestras, vadovaujamas muziko ir kompozatoriaus Mindaugo Tamošiūno. Ši kartą publika buvo susėdusi prie staliukų ir vyravo tikrai linksma atmosfera.

Sekandias dienas (sausio 27-28 d.d.) vyko "Oktavos" koncertiniai pasirodymai, kuriuose programa buvo gana sumaniai išbalansuota taip kad čia vietos rado ir patriotinio ir pramoginio turinio kūriniai. Šiaip jau pati muzika netokia pigi bei sentimentali, kuri / nukelta į 7 psl...../

PARAMA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

9½% už 90 dienų term. indėlius

9¾% už 6 mėn. term. indėlius

10 % už 1 m. term. indėlius

9½% už 2 m. term. indėlius

9½% už 3 m. term. indėlius

10 % už 1 m. GIC mėn. palūk.

11 % už 1 m. GIC invest. pažym.

10½% už 2 m. GIC invest. pažym.

10½% už 3 m. GIC invest. pažym.

8½% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)

11 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.

10½% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.

10½% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.

8½% už namų planą - OHOSP (v.r.)

8 % už taupymo sąskaitą

9½% kasd. pal. sask. virš 10.000

6½% už kasd. pal. čekių sask.

IMA:

už asmenines paskolas nuo... 13 %

už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu

1 metų 12½%

2 metų 12½%

3 metų 12½%.

(fixed rate)

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

AKTYVAI VIRŠ 75 MILIJONŲ DOLERIŲ

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydįje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai —
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
TELEFONAS: 532-1149

PRISIKĖLIMO

PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadeniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadeniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 9½%

180-185 d. term. ind. 9¾%

1 metų term. indėlius 10 %

2 metų term. indėlius 9½%

3 metų term. indėlius 9½%

1 metų GIC-met. palūk. .. 11 %

2 metų GIC-met. palūk. .. 10½%

3 metų GIC-met. palūk. .. 10½%

1 metų GIC-mėn. palūk. 10 %

RRSP, RRIF ir OHOSP. 8½%

RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 11 %

RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 10½%

RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 10½%

Taupomąją sąskaitą 8 %

Kasd. pal. taupymo sask. 9½%

Kasd. pal.čekių sask.iki... 5¾%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo 13 %

Sutartines paskolas nuo 13 %

Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu

1 metų 12¾%

2 metų 12½%

3 metų 12½%

Su keičiamu nuosimčiu 1, 2 ir 3 metų 11½%

Draudžiame asmenines ir sutartines paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionų čekius (traveler's cheques). Nelname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 44 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

DAUGINIS

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE.
(Škersai gatvės nuo pensininkų ūmų, 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

NEPRIKLASOMA LIETUVA

Lietuvoje būdavo madoje prieš 20 metų. "Oktavos" grojami bei jos solistų dainuojami kūriniai jau panašėja į šiuolaikinę muziką, kuri turi, sakysime, šio tokio modernizmo gaidelę, bet kartu ir labai smagi bei grynai lietuviška (bent daugumoje) savo turiniu.

"Turiu aš kampelį, turiu tik vieną, jis sildo man širdį...", - tokiais žodžiais apie gimtine pradėjo savo pirmąjį koncerto kūrinį oktavičiai (beje, visi vyrai, o tik viena moteris, neskaitant specialiai kelionėn pakviestos antrosios moteriškos giminės atstovės, šokėjos Erikos Meškauskaitės).

Po to sekė ir daugiau patriotinio pobūdžio kūrinių pagal Maironio, B. Brazdžionio ir kt. žodžius. Vienas kūrinyje pavadintas "Keista lopšinė", skirtas Sibiran išvežtiems ir nukankintiems lietuviams.

Gana stiprūs ansamblio solistai - Liūtauras Čaprakas ir Žilvinas Bubelis. Jie pasikeisdami sudainavo daugumą kūrinių, išskyrus vieną, kuri atliko orkestro gitaristas Gintaras Šulinskas (Jis tą kūrinį ir sukomponavo).

Ž. Bubelis parodė, kad jis moka ne vien tik lietuviškai, bet gali ir gerai angliškai padainuoti, o kai kurias iš tų dainų jis atliko gal nebloggeriau kaip Elvis Presley.

Gaila, kad Erika Meškauskaitė, kuri yra užsi-rekomendavusi kaip viena iš pajėgiausių Lietuvos

meninės gimnazistikos atstovių (pasaulio pirmenybėse ji iskovojusi 2 sidabro medalius), o taip pat laimėjusi "Gracijos" titulą "Miss Lietuvos" rinkimuose praėjusiais metais, čia gavo pasirodyti tik du kartus ir tai gana neilgai. Kazin, ar tokio pobūdžio pasireiškimas derinasi prie visos programos, kuri, kaip minėjome, buvo gana sumaniai ir gerai išdėstyta.

Programos pabaigoje vėl nuskambėjo patriotinis kūrinys "Lietuva" (muz. K. Mašanausko) ir Lietuvos Himnas. Nors pramoginio pobūdžio koncertams tokia užbaiga gal ne labai tinka.

Prieš koncertą ir po jo, jautriai į žiūrovus kreipėsi pats "Oktavos" vadovas M. Tamošiūnas. Jis padėkojo koncertų rengėjui "Margučio" radijo vedėjui Petručiui ir gausiai susirinkusiai publikai.

Čia reikia pažymėti, jog "Oktava" į JAV atvyko jau praėjusių metų pabaigoje, pakviesta New Yorko lietuvių Atletų Klubu ir pirmąjį savo pasirodymą Š. Amerikoje turėjo kaip tik Brooklyn, Kultūros Židinyje įvykusiame Naujųjų Metų sutikimo baliuje. Apvažiavęs nemažą JAV ir Kanados lietuvių kolonijų, šis smagus ansamblis vėl sugrįžta į Brooklyną atsiveikimo koncertui, kuris įvyks vasario 17 d. 7 val. vak. Kultūros Židinyje.

Reikia palinkėti svečiams iš Lietuvos geros sėkmės jų paskutiniame koncerte, o tada - geros kelionės atgal į namus per Atlantą. E. Šulaitis

LIETUVOS KREPŠINIO VETERANAS K. SAVICKAS

Čikagoje gyvenantis sporto veteranas, advokatas Kostas (Konnie) Savickas, nežiūrint senyvo amžiaus (jau sulaukė 81 metų) dar vis daug juda.

Rudenį jis dalyvavo Lietuvoje įvykusiame krepšinio sukafties minėjime (suėjo 50 metų nuo Kauno sporto halės pastatymo ir joje įvykusių krepšinio pirmenybių). Ten jis buvo gana gražiai pagerbtas už jo didelius nuopelnus Lietuvos krepšiniui.

Gruodžio mėn. viduryje jis lankėsi San Francisco mieste, kur matė žaidžiantį Lietuvos žymų krepšininką Šarūną Marčiulionį, kuris dabar žaidžia GOLDEN STATE WARRIORS komandoje. Jis čia gruodžio 13 d. stebėjo jų rungtynes prieš Denverio komandą, o sekančią dieną Oaklando TRIBUNE dienraštis po šio susitikimo aprašymo įdėjo žinią ir apie Savicką, kuris žiūrovų tarpe (tai buvo 24-tas kartas iš eilės, kuomet Oaklando Koliziejus salė buvo "išparduota" per "Warriors" rungtynes). Čia minima, kad Savickas yra Lietuvos krepšinio tėvas, duodamas jo atsiliepimas apie Marčiulionio pasirodymą. Beje, bilietą į šį susirinkimą adv. Savickui parūpino nuolatinis "Warriors" komandos žiūrovas, buvęs Cicero lietuvių kolonijos gyventojas, Vytautas Bikulčius, kuris palaiko nuolatinį ryšį su paeči Šarūnu Marčiulioniu ir atsiunčia į Čikagą tenyškų laikraščių iskarų apie Marčiulionio pasirodymus.

Beje, grįžęs iš Kalifornijos, sausio mėnesį K. Savickas buvo nukeliavęs į Palm Beach, Florida, o vasario mėnesį jis žada vykti į St. Petersburgą. (E.Š.)

RECIFE - Brazilija. Dalinis Boa Viagem paplūdimio vaizdas.

A. K e b l y s

JAU RUOŠIAMASI LITUANISTIKOS SEMINARUI

Šis, jau tradicija virstęs seminaras, vyks rugpjūčio 5-19 d.d., netoli Čikagos. Seminaras yra universitetinio lygio, lietuvių kalbos, literatūros ir istorijos kursai, skiriami studentams aspirantams, lituanistinių mokyklų, mokytojų, jauniems profesionalams ir visiems suaugusiems, norintiems praturtinti savo lituanistines žinias.

Šiais metais numatyti kursų tarpe bus lietuvių kalbos kultūra, kirčiavimas, naujausia lietuvių novelė, nepriklausomos Lietuvos istorija ir kt.

Kovo mėn. pradžioje bus paskelbtas galutinis kursų aprašymas ir registracijos anketa.

VĖLIAI SU KELIONĖS LAZDA

Naujųjų metų šaltąjį žiemos vakarą, su geroku pasivėlavimu (keitė lėktuvo padangą) pagaliau pajudėjome. Didysis džetas, beveik pilnas montrealiečių, o jo talpa - arti 500 asabų. Po nepilnos valandos nusileidome Toronte pasipildyti kurą ir užpildyti likusias vietas torontieškiais.

Pagaliau, viskuo apsirūpinę, kylame padangėn 8-nių valandų kelionei, 32.000 pėdų aukštumon ir per New York'ą leidžiamės Brazilijos link. Nuo New York'o jau visą laiką skrendame virš Atlanto. Visur jau viešpatauja nakties tamsa. Lėktuvo šviesos prigesintos ir keliauninkai merkia akis, skęsta sapnų karalijon (žinoma, tik tie, kurie taip gali), o kiti dar vis šnekučiuojasi arba klausosi muzikos, užsidėję ausines.

Nors ir didelis tas mūsų paukštis, betgi oro srovės retkarčiais gerai papurto, tai kapitonas visus perspėja, kad sėdėtų prisirišę... Auštantis rytas pasitiko mus jau prie Brazilijos krantų. Lėktuvo patarnautojai atneša karštąs servetėles apsiprausimui, o po to paduoda pusryčius su "instant" kava.

"National" kompanijos lėktuvai nepasižymi geru aptarnavimu ar maistu. Ši kompanija nupirko lėktuvus iš "Wardair", o pastarojo aptarnavimas buvo karališkas. Kaip gaila, kad keliaujanti publika neteko šios privačios kompanijos.

Dar pusiau mieguisti išlipome Recife, pasiekę savo kelionės tikslą. Ir koks malonus netikėtumas: pasitinka braziliečių orkestras ir šokėjos mergaitės su mažais skečiais. Muzika tranki ir braziliečių šokiai greitai. Taip jos spėjo išblaškyti visus šnaudučius.

Formalmai: muitinės ir imigracijos tarnautojai dirba labai pamažu. Na, bet čia karšta - ryto temperatūra jau siekė 27°C šilumos, tad žmonės neskuba. Jie patikrino tikrai vizas ir ant paso uždėjo savo šampą, palinkėjo gerų atostogų. Kelionės krepšiai ir "vendzeliukai" jau buvo surinkti laukiančių tarnautojų. Autobusai patogūs, irgi laukė keleivių, kurie buvo paskirstyti į numatytus viešbučius.

Viešbutis, kuriame sustojau, nedidukas, dviejų aukštų, su baseinu viduryje kiemo. Bet šone kitas, žymiai didesnis, to paties savininko. Tad buvo galima naudotis abiejų patogumais: seifu, kur būtinai reikia laikyti savo dokumentus ir pinigų, nes jei paliksi ką vertingo kambaryje - viešbutis neatsako. Didžiulis baseinas ir aplink jį kėdės ir patogios ilgakėdės su didžiuliais skečiais nuo saulės.

Paskiria kambarį. Man jis nepatinka, tai pareikalavau kito. Tarnautojas aprodė keletą kitų kambarių. Vieną iš jų išsirinkau. Viešbučiuose visame pasaulyje nėra reikalo bijoti ko nors reikalau. Pirmą apžiūrėk kambarį ir tik, jei atitinka tavo skonį, paimk, o jei ne - tegul duoda kitą, nes už jį tu pats moki. Tai visur yra priimta, o ypatingai britai keliauninkai tuo pasinaudoja.

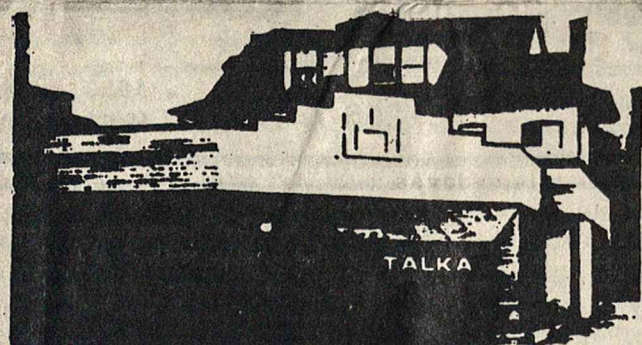
Aplink abu viešbučius daug žydinčių medelių ir svyruojančių palmių. Dar ankstyva diena, tai, nusimetęs kanadišką šiltą rūbą ir apsisvilkęs lengvesniu, einu pažiūrėti to šiltojo Atlanto vandenyno ir kur esu atsidūręs.

Racife miestas su 2 milijonais gyventojų randasi ant Atlanto vandenyno krašto, maždaug 5° žemiau pusiaujo. Miesto paplūdimys tęsiasi per 10 kilometrų. Povandeniniai rifai apsaugo pakrantes ir patį miestą nuo Atlanto ardomosios galios. Pakrantes pilnos palmių, savotiškų maumedžių ir žydinčių krūmelių. Yra kur paganyti akis. Jūros potvyniai ir atoslūgiai yra gana dideli. Vandenyne galėtų būti daug švaresnis, jei pakrantes viešbučiai neleistų savo sručių į jį. Taigi, maudantis reikia apsižiūrėti ir tas vietas aplenkti.

Paplūdimyje visada apstu žmonių ir kromelninkų. Dežuruoja kareiviai, tad vagilams ir banditams nėra didelių galimybių pasireikšti ir "aprabavoti" neapdairų keleivį. Sekmadienyje į paplūdimį prigužėjo pusė miesto gyventojų. Per tą spūstį žioplių kvebekiečių porą apkrausė "beach rats", kaip tuos vagilius vadina. Neteko jį foto aparato, akinų ir kiek pinigų. / bus daugiau /

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose -

HAMILTONO KREDITO KOOPRATYVAS

„TALKA“

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 31 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki 5.5%
santaupas 7.5%
kasd. pal. taupymo s-ta 7%
90 dienų indėlius 10%
1 m. term. indėlius 11%
1 m. term. ind. mėn. pal. 10.5%
3 m. term. indėlius 11%
RRSP ir RRRIF (pensijos) 8.5%
RRSP ir RRRIF 1 m. 11%
RRSP ind. 3 m. 11%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 15.5%
nekiln. turto oask. 1 m. 12.75%
nekiln. turto pask. 2 m. 12%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 10 v. ryto iki 5 v. p.p., trečiadieniais - nuo 10 v. r. iki 1 val. p.p.; penktadieniais - nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro. Liepos-rugpjūčio mėnesiai uždarai.

AUDRA
Travel
CORPORATION

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1990

Išvykimo datos:

GEGUŽĖS 6 (Finnair)	LIEPOS 4 (Air France)
GEGUŽĖS 19 (Lufthansa)	RUGPJŪČIO 5 (Finnair)
GEGUŽĖS 30 (Air France)	RUGPJŪČIO 13 (AF ir LH)
BIRŽELIO 17 (Finnair)	RUGSĖJO 7 (Air France)
LIEPOS 1 (Finnair)	SPALIO 2 (Lufthansa)
LIEPOS 2 (Air France)	GRUODŽIO 21 (Finnair)
LIEPOS 3 (Lufthansa)	

GRĮŽIMO DATOS ĮVAIRIOS.

Kelionių trukmė grupėms - 10, 15, 20, ir 25 dienos
Kelionės vykstantiems privačiai - pagal pageidavimą
(norintiems užsakome viešbučius)

Kelionių kaina su privačiais kvietimais nuo \$1034.00
grupėms nuo \$2100.00

Visos kelionės užsakytos per Maskvą. Vyksta derybos dėl tiesioginių skridimų į Vilnių. Deryboms pavykus ir surinkus pakankamai keleivių, visi skridimai bus tiesiogiai į Lietuvą. Todėl keleivių skaičių turime žinoti iš anksto.

Kviečiame nedelsi ir užsakyti keliones kuo anksčiau.

Registraciją pradedame 1990 m. sausio 2 d.
SMULKESNIŲ ŽINIŲ TEIRAIKĖS:
tel. (416) 769-2500, TELEX 06-967812, FAX (416) 763-6279
2100 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1M7
Registracijos numeriai 2559030 ir 2475066

Dino

VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

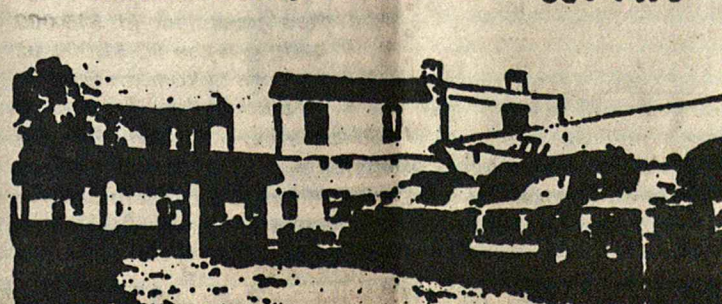
405-00 AVENUE, LaSalle
365-1143

7051 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR

Geriausios patalpos ir darbe atliktas stogodengys
GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams tarnauja.
Darbe atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis.
Stogodengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

MIRUSIEJI:

● **STEFANJA MEŠKAUSKIENĖ**, 87 m., mirė vasario mėn. 3 d.
Palaidota iš Aušros Vartų P-jos šventovės.
Užuojaus artimiesiems.

● **A. a. dr. K. LIUTKAUS** atminimui žmona P. Liutkienė aukojė "NL" \$ 42.
Nuoširdžiai dėkojame "NL"

● Iš A. ir F. KANTAUTŲ FONDO metinių pajamų paskirtą \$300 - auką "Nepriklausomos Lietuvos" savaitraščiui persiuntė Kanados Lietuvių Fondas.
Nuoširdžiai dėkojame! "NL"

● **LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATGAVIMO 72-oji SUKAKTIS** Montrealyje minima vasario 18 d., sekmadienį, 3 val.p.p. St. HENRI Auditorijoje.

Prelegentas - dr. Audrius ŽIBAITIS iš Lietuvos.

Meninėje dalyje - sol. Gina ČAPKAUSKIENĖ, Montrelio VYRŲ OKLETAS, muz. A. STANKEVIČIUS, Mm. M. ROCH.
Dalyvaukite VISI!

● Sekmadienį, KOVO 4 d. Šv. Kazimiero P-jos salėje bus rodoma vaizduojant apie Šv. Kazimiero palai - kų perkėlimą praeitų metų kovo 4 d. Lietuvoje.

Seks tradiciniai pietūs, pagerbiant Parapijos Kazimierus ir Kazimieras, Iškilmų Mišių metu bus meldžiamasi už Lietuvą.

● Šv. KAZIMIERO P-joje Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo šventės - VASARIO 16-tosios proga bus atnašaujamos iškilmingos Mišios sekmadienį, vasario mėn. 18 d., 11 val. ryto.

● **AUŠROS VARTŲ P-JOJE** iškilmingos Mišios vyks vasario mėn. 18 d., 11 val.r., minint VASARIO 16-tąją - Lietuvos Nepriklausomybės šventę.

● **Parduodamas dail. Vyt. Remeikos paveikslas:** Žmogus pakrantėje - "Man on the waterfront". Kaina \$200. Pranešti "NL" Redakcijai tel: 366-6220.

PARŪPINAME Japonų firmų VIDEO MAGNETOFONUS (VCR) ir VIDEO FILMAVIMO KAMERAS, tinkamas naudoti Lietuvoje. Turime pavyzdžių. Galima atsiimti ir Toronte.
ADAMONIŲ ŠEIMA,
Tel.: (514) - 256-5355.

Dr. JONAS MALISKA
Tel.: 866-8235
Dr. MICHEL HUYNH
Tel.: 866-9297
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAI-CHIRURGAI
1440 St. Catherine St. W. Suite 600
Montreal, P.Q. H3G 1S5

M. CUSSON VAISTINĖ
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2
Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniais: nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10 r. - 9:30 v.v.
Tel.: 366-9745 ir 365 - 0505

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L5
Tel.: 931-4024

Notarai
J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS
Suite 1143, Sun Life Building
1155 rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6
Tel. (514) - 871-1430

DEMESIO:

Montrelio Mergaičių Choras PAVASARIS apgalvestauja ir atspirašo įsigijusių kasetę, kad dainų eilės tvarka spaustuvėje buvo neteisingai atspausdinta.

Teisingą dainų sąrašą galima gauti pas J. Šiaučiu- li kioską ir pas "Pavasario" administratorę Jadvygą Baltuonienę, (tel: 366-6740).

PAVASARIS buvo surengęs jaukų kasetės pristatymą, minėdamas savo 10 metų veiklą.
Plačiau - kitame "NL" numeryje.

"VAGOS" LEIDYKLOS SPAUSDINIMO PRIEMONIŲ VAJUS tęsiamas toliau. Dėkojama aukojusiems ir prašoma neatidėliojant atsiliepti su auka visus kitus "NL" adresu: 7722 George St., LASALLE, Que. H8P 1C4.

MONTREALIO SIMFONINIS

ORKESTRAS skelbia, kad vėl rengiamas metinis "Radiotonas" - "Symphonia 90" 16, 17 ir 18 d.d., vasario mėnesį. Radio stotys, kurios transliuoja - CFQR, CFCF ir RADIO CITE. Radioton'as vyksta OGILVY parduotuvėje, Tudor salėje, pietų pertraukos metu. Paskutinė transliacija - vasario mėn. 22 d.

Ta proga OGILVY, pagal gaunamą katalogą, bus galima nusipirkti papiginta kaina įvairių originalių dalykų ir dalykelių.

Radioton'o metu bus galima laimėti tris didžiulias premijas- tris keliones Paryžius/Nica, Londonas/Viena ir Rio de Janeiro, taip pat pulkų vizono kailio švarką.

Loterijos bilietus galima gauti užsisakant telefonu 282-1555.

SYMPHONIA'90 projektą vykdo savanorių talkininkų komitetas.

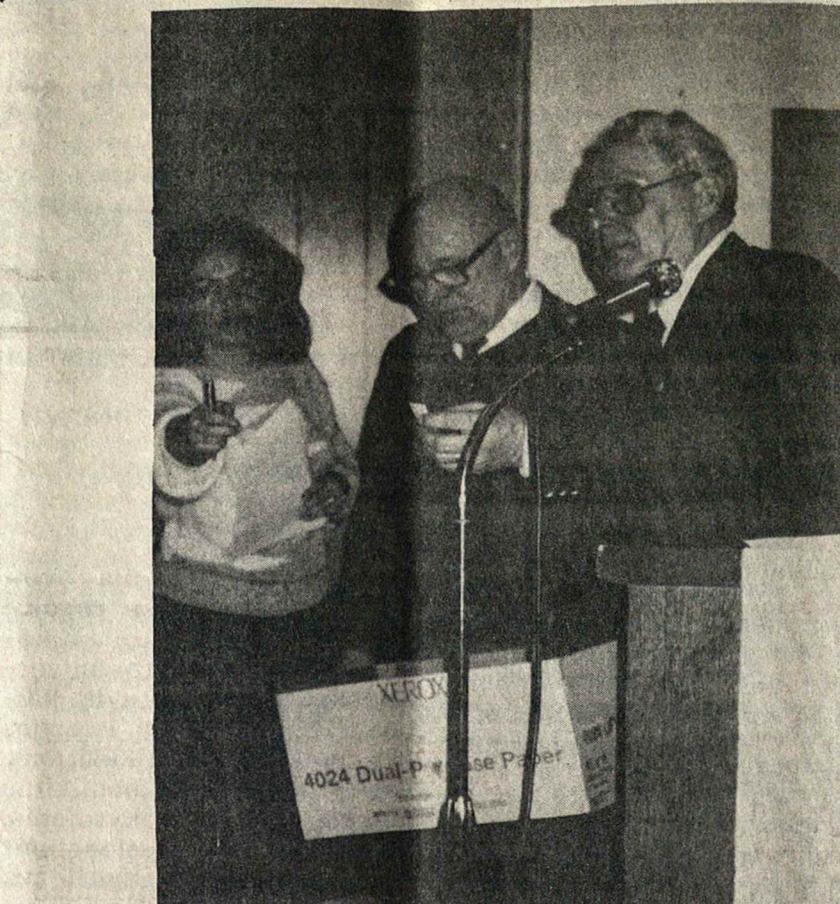
Mes, lietuviai, dar vis stebimės, kaip tokia Kanada nesugeba paprastai išlaikyti savo simfoninio orkestro... Žinome, kad ir vos iš skurdo išlipusi Lietuva savo atsikūrimo pradžioje jau rūpinosi tokiais reikalais ir vėliau, sustiprėjusi, išlaikė ir operą, dramą, jaunimo teatrą, baletą, nekalbant apie simfoninius orkestrus.

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon,

DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LaSalle, Qué.
H8P 1N5. Tel. 364-4658.

Dr. Gaetan BÉRARD, D.M.D.
Dantų gydytojas - chirurgas
466 A. boul. des Laurentides
Pent View, Level, H7G 2V1
(Prie boul. Concordo)
Skambinti Tel: 662-1177

LIETUVIŲ ŽVEJOTOJŲ-MEDŽIOTOJŲ KLUBAS "NIDA" RUOŠIA
UŽGAVENIŲ PIETUS
1990 m. vasario mėn. 25 d. sekmadienį, 12 val.
Aušros Vartų parapiljos salėje
• Blynai, • Baras, • Loterija
VISI MALONIAI KVIEČIAMI DALYVAUTI!
ĮEJIMAS: \$8.- **KLUBO VALDYBA**

Palaimintojo J. Matulio minėjimo, surengtame š.m. sausio 21 d. Aušros Vartų parapiljos salėje, sėkmingą loteriją pravedė A. Blaizdžiūnas (dešinėje), talkina Juozas Lukoševičius ir Linda Blaizdžiūnaitė-Greenspoon. Savo laiku ji yra dirbusi ir "NL"

Vaišių talkininkės - Marija MORKUNIENE, Elvyra KRASOWSKI ir Monika ŠIAUČIULIENĖ, Trūksta Kristinos MAKASKIENĖS ir Nijolės BAGDŽIŪNIENĖS, Abi nuotraukos Ses. Dolores.

PARDUODAME APARATŪRĄ, TINKAMĄ LIETUVAI:
video kameras, video įrašymo aparatus, televizijos, radijo, magnetofonus, bevielius telefonus gausite papigintomis kainomis pas: R/C LEON SERVICE,
5887 Sherbrooke St. W., Montreal tel.: (514) 488-3363
Toronto tel.: (416) 886-7659

Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National Panasonic M7, GVC, NEC, Sony, Sanyo.

Two kassete radio - \$129.- Video nuo \$399.-
Video camera: \$1499.-

Maurice Electrique Ltée
ENTREPRENEUR ÉLECTRICIEN ELECTRICAL CONTRACTOR
MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS
102A, ALLION LASALLE, QUÉ. H8P2C5 TEL: 366-5484

Maurice Kaplan
KAILIŲ SIUVĖJAS
• Didelis pasirinkimas gatavų paltų
• Saugojimas vasaros laikui (Storage)
• Taisau ir remodeliuoju
• Siuvu ir parduodu.
1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A.
Montreal, P.Q. H3A 2G6 Telefonai: 844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO
PORTRAITS PASSEPORT - COMMERCIAL MARIAGE - WEDDINGS
5220 Queen Mary Rd. Suite 8
TONY LAURINAITIS
Montreal, P.Q. H3W 1X5 Tel.: 481-4408

LITAS MONTREALIG LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 De Séve, Montreal, Qué., H4E 2A8
TEL.: 766-5827: 766-5830
SKYRIUS: 3907 A Rosemont Blvd.
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS - virš \$26,000,000 REZERVAS - virš milijono
MOKA UŽ:
Certifikatus 11 % Taupymo - special. 6 %
Term. indėlius: Taupymo - su gyv. dr. 5 1/4 %
1 metų 10 % Taupymo - kasdienines 5 1/2 %
180 d. - 364 d. 9 1/4 % Einamos sąsk. 4 1/2 %
120 d. - 179 d. 9 1/2 % RRIF - RRSP - term. 11 1/2 %
60 d. - 119 d. 9 1/4 % RRIF - RRSP - taup. 6 1/2 %
30 d. - 59 d. 9 %
IMA UŽ:
Nekilnojamą turtą - nuo 12 1/4 % Asmenines - nuo 13 %
VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"
VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI
KASOS VALANDOS
1475 De Séve 3907 A Rosemont
Pirm. Antradien. Treči. 9:00 - 3:00 10:00 - 2:00
Ketvirtadieniais 12:00 - 8:00 3:00 - 7:00
Penktadieniais 10:00 - 6:00 2:00 - 6:00

KNYGOS IŠ LIETUVOS
Norintieji įsigyti "VAGOS" ir "MOKSLO" leidyklų išleistų knygų Lietuvoje, gali kreiptis į tų leidyklų atstovą Kanadoje ir JAV-ėse, Liudą Stankevičią, 1053 Albanel Cr., Duverney, Laval, P.Q. H7G 4K7, Tel.: 669-8834.
"Švyturio" metinė prenumerata oro paštu - \$42.-

Los Peintures Perez Painting
RESIDENTIAL - COMERCIAL - INDUSTRIAL
STUCCO & WALL PAPER
D. Perez President Tel.: 365-6444 2422 MENARD - LASALLE P. QUE H8N 1J5

LASALLE AUTOMOBILE INC.
* Automobilių nuoma
* Naujų ir vartotų pasirinkimas
* Pardavimas
* Aptarnavimas
Dodge Chrysler Camions Dodge Trucks 366-7818 1050 Lapierre coin La Vérendrye

D. N. BALTRUKONIS
IMMEUBLES - CLASSIC INC.
NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS
445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.
Tel: 273-9181 Namų: 737-0844

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS
PETRAS ADAMONIS Tel. Bus.: 722-3545 Res.: 256-5355
C. I. B.
GAISRAS * AUTOMOBILIAI * ATSAKOMYBĖ * GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd
DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ
6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6
ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690
VINCAS PIEČAITIS
1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4
JONAS & CÔTÉ REALTIES
NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD
ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.
SAVININKAS: John OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496